

DZIENNIK USTAW

RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Warszawa, dnia 1 marca 2023 r.

Poz. 391

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ROLNICTWA I ROZWOJU WSI¹⁾

z dnia 3 lutego 2023 r.

w sprawie wprowadzenia „Krajowego programu zwalczania niektórych serotypów *Salmonella* w stadach kur niosek gatunku *Gallus gallus*” na lata 2023–2025

Na podstawie art. 57 ust. 7 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt (Dz. U. z 2020 r. poz. 1421 oraz z 2022 r. poz. 1570) zarządza się, co następuje:

§ 1. Na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej wprowadza się „Krajowy program zwalczania niektórych serotypów *Salmonella* w stadach kur niosek gatunku *Gallus gallus*” na lata 2023–2025, stanowiący załącznik do rozporządzenia.

§ 2. Program, o którym mowa w § 1, stosuje się od dnia 1 stycznia 2023 r.

§ 3. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia.

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi: wz. *R. Romanowski*

¹⁾ Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi kieruje działem administracji rządowej – rolnictwo, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 27 października 2021 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi (Dz. U. poz. 1950).

KRAJOWY PROGRAM ZWALCZANIA NIEKTÓRYCH SEROTYPÓW *SALMONELLA*
W STADACH KUR NIOSEK GATUNKU *GALLUS GALLUS* NA LATA 2023–2025

1. Zasady ogólne

1.1. Cel „Krajowego programu zwalczania niektórych serotypów *Salmonella* w stadach kur niosek gatunku *Gallus gallus*” na lata 2023–2025, zwanego dalej „programem”

Zgodnie z art. 5 ust. 1 rozporządzenia (WE) nr 2160/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 17 listopada 2003 r. w sprawie zwalczania salmonelli i innych określonych odzwierzęcych czynników chorobotwórczych przenoszonych przez żywność (Dz. Urz. WE L 325 z 12.12.2003, str. 1, z późn. zm. – Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 41, str. 328), zwanego dalej „rozporządzeniem nr 2160/2003”, zadaniem krajowego programu zwalczania choroby odzwierzęcej i odzwierzęcego czynnika chorobotwórczego jest osiągnięcie odpowiedniego celu unijnego ograniczenia rozprzestrzeniania chorób odzwierzęcych i odzwierzęcych czynników chorobotwórczych, wymienionych w kolumnie 1 załącznika I do rozporządzenia nr 2160/2003, w populacjach zwierząt wymienionych w kolumnie 2 tego załącznika.

Cel unijny został określony w art. 1 rozporządzenia Komisji (UE) nr 517/2011 z dnia 25 maja 2011 r. w sprawie wykonania rozporządzenia (WE) nr 2160/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady w odniesieniu do unijnego celu ograniczenia częstości występowania niektórych serotypów salmonelli w stadach kur niosek gatunku *Gallus gallus* oraz zmieniającego rozporządzenie (WE) nr 2160/2003 i rozporządzenie Komisji (UE) nr 200/2010 (Dz. Urz. UE L 138 z 26.05.2011, str. 45, z późn. zm.), zwanego dalej „rozporządzeniem nr 517/2011”, i dotyczy stad dorosłych kur niosek z wynikiem dodatnim badań laboratoryjnych w odniesieniu do następujących serotypów *Salmonella*:

- 1) *Salmonella* Enteritidis,
- 2) *Salmonella* Typhimurium, w tym jednofazowej *Salmonella* Typhimurium o wzorze antygenowym 1,4,[5],12:i:-

– zwanych dalej „serotypami *Salmonella* objętymi programem”.

W art. 1 rozporządzenia nr 517/2011 określono roczną minimalną wartość procentową ograniczenia liczby stad dorosłych kur niosek zakażonych serotypami *Salmonella* objętymi programem. W pierwszym roku realizacji programu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej celem było zmniejszenie liczby stad dorosłych kur niosek gatunku *Gallus gallus* z wynikiem dodatnim co najmniej o 40%, a w następnych latach – odpowiednio o wartość procentową określoną w art. 1 rozporządzenia nr 517/2011, albo zredukowanie docelowo odsetka stad z dodatnim wynikiem badań laboratoryjnych do 2% lub poniżej tej wartości.

Zgodnie z założeniami programu w trakcie jego realizacji przewiduje się w:

- 1) 2023 r. nie więcej niż 47,
- 2) 2024 r. nie więcej niż 46,
- 3) 2025 r. nie więcej niż 45

– dorosłych stad kur niosek gatunku *Gallus gallus* zakażonych serotypem *Salmonella* objętym programem.

Na potrzeby realizacji programu przyjmuje się, że stadem zakażonym w odniesieniu do celu unijnego jest dorosłe stado, w którym w wyniku badania laboratoryjnego próbek pobranych z inicjatywy posiadacza kur niosek, zwanego dalej „hodowcą”, lub pobranych przez powiatowego lekarza weterynarii, zgodnie z ust. 2.2 i 3.1 załącznika do rozporządzenia nr 517/2011, wykryto w jednej próbce lub więcej niż w jednej próbce serotypy *Salmonella* objęte programem (inne niż szczepy szczepionkowe) lub w którym stwierdzono zastosowanie przez hodowcę środków przeciwdrobnoustrojowych, lub w którym stwierdzono efekt hamujący wzrost bakterii.

Cel unijny będzie realizowany przez badanie laboratoryjne stad kur niosek gatunku *Gallus gallus* objętych zakresem rozporządzenia nr 2160/2003, w tym stad w okresie odchowu.

Program został opracowany w celu uzyskania współfinansowania unijnego zgodnie z wymaganiami określonymi w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/690 z dnia 28 kwietnia 2021 r. ustanawiającym program na rzecz rynku wewnętrznego, konkurencyjności przedsiębiorstw, w tym małych i średnich przedsiębiorstw, dziedziny roślin, zwierząt, żywności i paszy, oraz statystyk europejskich (Program na rzecz jednolitego rynku) oraz uchylającym rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 99/2013, (UE) nr 1287/2013, (UE) nr 254/2014 i (UE) nr 652/2014 (Dz. Urz. UE L 153 z 03.05.2021, str. 1).

1.2. Populacja zwierząt i fazy produkcji, które muszą być objęte pobieraniem próbek

Próbki do badań laboratoryjnych będą pobierane z inicjatywy hodowcy i na jego koszt w stadach kur niosek gatunku *Gallus gallus* u:

- 1) piskląt jednodniowych;
- 2) drobiu:
 - a) na 2 tygodnie przed rozpoczęciem składania jaj lub przeniesieniem do jednostki produkcyjnej,
 - b) w okresie nieśności przynajmniej co piętnaście tygodni.

Dane dotyczące liczby stad oraz liczby stad objętych programem w 2021 r. przedstawia tabela 1.

Dane dotyczące liczby gospodarstw utrzymujących powyżej 1000 sztuk kur niosek gatunku *Gallus gallus* w 2021 r. oraz liczby stad w tych gospodarstwach przedstawia tabela 2.

Tabela 1. Dane dotyczące liczby stad oraz liczby stad objętych programem w 2021 r. (źródło: Inspekcja Weterynaryjna)

	Łączna liczba stad kur niosek gatunku <i>Gallus gallus</i> w 2021 r.	Łączna liczba stad kur niosek gatunku <i>Gallus gallus</i> objętych programem w 2021 r.
Liczba stad w okresie odchowu	524	524
Liczba stad w okresie produkcji	2355	2355

Tabela 2. Dane dotyczące liczby gospodarstw utrzymujących powyżej 1000 sztuk kur niosek gatunku *Gallus gallus* w 2021 r. oraz liczby stad w tych gospodarstwach (źródło: Inspekcja Weterynaryjna)

Łączna liczba gospodarstw utrzymujących powyżej 1000 sztuk dorosłych kur niosek gatunku <i>Gallus gallus</i> w 2021 r.	907
Liczba stad utrzymywanych w gospodarstwach utrzymujących powyżej 1000 sztuk dorosłych kur niosek gatunku <i>Gallus gallus</i> w 2021 r.	2193

1.3. Obszary geograficzne i administracyjne, na których program będzie realizowany

Program będzie realizowany na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

1.4. Zgodność programu ze szczególnymi wymogami określonymi w częściach C, D i E załącznika II do rozporządzenia nr 2160/2003

Program jest zgodny z częścią D załącznika II do rozporządzenia nr 2160/2003. Część E obowiązuje zgodnie z datą wskazaną w rozporządzeniu nr 2160/2003.

1.5. Występowanie serotypów *Salmonella* na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej

W okresie od dnia 1 października 2004 r. do dnia 30 września 2005 r. na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przeprowadzono badania laboratoryjne podstawowe dotyczące występowania pałeczek *Salmonella* w stadach kur niosek gatunku *Gallus gallus* zgodnie z decyzją Komisji 2004/665/WE z dnia 22 września 2004 r. dotyczącą badań podstawowych nad występowaniem bakterii *Salmonella* w stadach niosek gatunku *Gallus gallus* (Dz. Urz. UE L 303 z 30.09.2004, str. 30). Do badania pobrano próbki w 440 stadach kur niosek gatunku *Gallus gallus* utrzymywanych w 355 gospodarstwach.

Pałeczki *Salmonella* wykryto w 1565 badanych próbkach, co stanowiło 51% przebadanych próbek. Próbki kurzu były częściej skażone niż próbki kału i próbki okładzin na obuwiu, co wskazywało na skażenie środowiska obiektu, w którym były utrzymywane kury niośki, zwanego dalej „kurnikiem”. Wysoki odsetek gospodarstw zakażonych uzasadniał wdrożenie programu.

Realizacja krajowych programów zwalczania niektórych serotypów *Salmonella* w stadach kur niosek gatunku *Gallus gallus* na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej rozpoczęła się w 2008 r. Wyniki realizacji wyżej wskazanych programów przedstawia tabela 3.

Tabela 3. Wyniki realizacji krajowych programów zwalczania serotypów *Salmonella* w stadach kur niosek gatunku *Gallus gallus* w latach 2016–2021 (źródło: Inspekcja Weterynaryjna)

Rok	Liczba zbadanych stad (stada w okresie odchowu i dorosłe)	Procent stad zakażonych serotypem <i>Salmonella</i> objętym programem (stada w okresie odchowu i dorosłe)	Procent dorosłych stad zakażonych serotypem <i>Salmonella</i> objętym programem
2021	2879	3,72%	3,79%
2020	2973	3,13%	2,81%
2019	2934	3,47%	3,83%
2018	2799	4,36%	4,70%
2017	2779	3,02%	3,41%
2016	2848	6,07%	7,15%

Zgodnie z danymi z raportu Europejskiego Urzędu do spraw Bezpieczeństwa Żywności na temat tendencji i źródeł chorób odzwierzęcych, odzwierzęcych czynników chorobotwórczych oraz ognisk przenoszonych przez żywność z 2020 r. do zakażeń u ludzi w 2020 r. dochodziło najczęściej przez spożywanie skażonych produktów pochodzenia zwierzęcego, między innymi jaj i produktów jajecznych oraz mięsa i przetworów mięsnych, w tym drobiowych.

Informacje o zachorowaniach na choroby zakaźne, o zakażeniach i zatruciach w Rzeczypospolitej Polskiej są zbierane przez Zakład Epidemiologii Narodowego Instytutu Zdrowia Publicznego – Państwowego Zakładu Higieny, a następnie publikowane na jego stronie internetowej w postaci meldunków o zachorowaniach na choroby zakaźne, o zakażeniach i zatruciach.

1.6. Struktura i organizacja organów Inspekcji Weterynaryjnej odpowiedzialnych za realizację programu

Na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej właściwą władzą wykonawczą w zakresie realizacji programów, o których mowa w art. 5 ust. 1 rozporządzenia nr 2160/2003, są organy Inspekcji Weterynaryjnej, to jest Główny Lekarz Weterynarii, wojewódzcy lekarze weterynarii oraz powiatowi

lekarze weterynarii. Obecnie funkcjonuje 16 wojewódzkich inspektoratów weterynarii i 305 powiatowych inspektoratów weterynarii. Struktura oraz kompetencje organów Inspekcji Weterynaryjnej zostały określone w ustawie z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej (Dz. U. z 2022 r. poz. 2629, z późn. zm.).

Zgodnie z art. 57 ust. 8 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt (Dz. U. z 2020 r. poz. 1421, z późn. zm.) Główny Lekarz Weterynarii nadzoruje realizację krajowych programów zwalczania niektórych serotypów *Salmonella* w stadach drobiu, a w przypadku programu współfinansowanego ze środków pochodzących z Unii Europejskiej informuje Komisję Europejską o postępach w jego realizacji zgodnie z obowiązującymi przepisami Unii Europejskiej.

Na poziomie województwa nadzór nad realizacją programu jest wykonywany przez wojewódzkiego lekarza weterynarii. Bezpośredni nadzór nad realizacją programu na poziomie powiatu sprawuje powiatowy lekarz weterynarii, który jest również odpowiedzialny za wykonywanie wszelkich czynności urzędowych w ramach programu.

Organy Inspekcji Weterynaryjnej przy wykonywaniu swoich zadań współdziałają z organami Państwowej Inspekcji Sanitarnej, Państwowej Inspekcji Farmaceutycznej, Inspekcji Transportu Drogowego, Inspekcji Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych oraz odpowiednio z organami gminy, powiatu i województwa.

W ramach programu badania laboratoryjne są wykonywane przez laboratoria, o których mowa w art. 25 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej. Krajowe laboratorium referencyjne w zakresie badań laboratoryjnych przeprowadzanych w ramach programu jest określone w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 27 lipca 2022 r. w sprawie krajowych laboratoriów referencyjnych (Dz. U. poz. 1667).

1.7. Laboratoria, w których przeprowadza się badania laboratoryjne próbek pobranych w ramach programu

Badania laboratoryjne próbek pobieranych w ramach programu przeprowadza się w laboratoriach urzędowych wyznaczonych przez Głównego Lekarza Weterynarii zgodnie z art. 25 ust. 3 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej.

W przypadkach uzasadnionych ekonomicznie lub organizacyjnie próbki pobrane w ramach programu przez powiatowego lekarza weterynarii właściwego ze względu na miejsce prowadzenia przez podmiot działalności nadzorowanej, zwanego dalej „powiatowym lekarzem weterynarii”, mogą być przesłane do laboratorium urzędowego wyznaczonego przez Głównego Lekarza Weterynarii zgodnie z art. 25 ust. 3 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej, znajdującego się w innym województwie.

W takiej sytuacji powiatowy lekarz weterynarii powiadamia wojewódzkiego lekarza weterynarii o zamiarze przesłania tych próbek do innego województwa. Wojewódzki lekarz weterynarii, na którego obszarze właściwości znajduje się gospodarstwo, w którym zostały pobrane próbki, powiadamia wojewódzkiego lekarza weterynarii właściwego ze względu na położenie laboratorium o zamiarze przesłania próbek.

Próbki pobrane z inicjatywy hodowcy mogą być również badane w laboratoriach urzędowych innych niż wyznaczone, które zostały zatwierdzone przez Głównego Lekarza Weterynarii w trybie art. 25a ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej, w kierunku metody badawczej wskazanej w ust. 1.8.

Wykaz laboratoriów zatwierdzonych przez Głównego Lekarza Weterynarii jest umieszczony zgodnie z art. 25 ust. 8 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej na stronie internetowej administrowanej przez Główny Inspektorat Weterynarii (www.wetgiw.gov.pl).

Krajowym laboratorium referencyjnym właściwym do badania próbek w ramach programu jest, zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 27 lipca 2022 r. w sprawie krajowych laboratoriów referencyjnych, Laboratorium w Zakładzie Mikrobiologii Państwowego Instytutu Weterynaryjnego – Państwowego Instytutu Badawczego w Puławach.

Do próbek przesyłanych do badań laboratoryjnych, pobranych w ramach kontroli urzędowych, dołącza się pismo przewodnie sporządzone według wzoru określonego w załączniku nr 7 do rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 4 lipca 2017 r. w sprawie sposobu prowadzenia dokumentacji związanej ze zwalczaniem chorób zakaźnych zwierząt (Dz. U. poz. 1388).

W piśmie przewodnim, o którym mowa powyżej, dołączonym do próbek kierowanych do badania laboratoryjnego przez hodowcę, jest on obowiązany umieścić informacje dotyczące:

- 1) imienia i nazwiska albo nazwy oraz adresu hodowcy oraz adresu, pod którym jest prowadzone gospodarstwo;
- 2) numeru lub oznaczenia stada oraz weterynaryjnego numeru identyfikacyjnego gospodarstwa;
- 3) liczby próbek oraz rodzaju pobranego materiału;
- 4) daty i godziny pobrania próbek oraz ich wysłania do laboratorium;
- 5) nazwy i rodzaju zastosowanej szczepionki przeciwko *Salmonella* w stadzie kur niosek oraz dat jej podawania;
- 6) stosowania środków przeciwdrobnoustrojowych i dat ich użycia, jeżeli były stosowane;
- 7) imienia i nazwiska osoby pobierającej próbki.

Laboratoria urzędowe wykonujące badania na potrzeby programu, w ramach badania bakteriologicznego, oceniają każdorazowo efekt hamujący wzrost bakterii. W przypadku wykrycia serotypu *Salmonella* innego niż objęty programem określa się ten serotyp i podaje jego nazwę. Informację o wykryciu efektu hamującego oraz wykryciu serotypu *Salmonella* innego niż objęty programem hodowca umieszcza w dokumencie łańcucha żywnościowego.

Z przeprowadzonych badań laboratoryjnych sporządza się sprawozdanie. W sprawozdaniu umieszcza się informacje o badanym stadzie (numer lub oznaczenie stada oraz weterynaryjny numer identyfikacyjny gospodarstwa), o rodzaju badanego materiału oraz o wyniku badania laboratoryjnego każdej z badanych próbek, zgodnie z jednym z poniższych sformułowań:

- 1) „*Salmonella* spp. niewykryte w próbce analitycznej x g (np. kału, kurzu, narządów wewnętrznych) lub x par okładzin na buty, lub x tamponów. Nie stwierdzono efektu hamującego wzrost bakterii”;
- 2) „*Salmonella* spp. niewykryte w próbce analitycznej x g (np. kału, kurzu, narządów wewnętrznych) lub x par okładzin na buty, lub x tamponów. Stwierdzono efekt hamujący wzrost bakterii”;
- 3) „*Salmonella* ... (należy podać nazwę serotypu lub strukturę antygenową uzyskanego izolatu) wykryte w próbce analitycznej x g (np. kału kurzu, narządów wewnętrznych) lub x par okładzin na buty, lub x tamponów. Nie stwierdzono efektu hamującego wzrost bakterii”.

W przypadku gdy:

- 1) pismo przewodnie dołączone do próbek kierowanych do badania laboratoryjnego nie zawierało co najmniej informacji wymaganych zgodnie z niniejszym ustępem lub nie dołączono dodatkowych informacji, o których mowa w akapicie ósmym niniejszego ustępu,
- 2) ilość lub rodzaj materiału do badań nie spełniają wymogów systemu badawczego ustanowionego w załączniku do rozporządzenia nr 517/2011,
- 3) warunki transportu próbek do laboratorium nie spełniają wymogów określonych w ust. 3.1 załącznika do rozporządzenia nr 517/2011

– laboratorium urzędowe informuje o tym hodowcę przy przyjęciu próbek do badania laboratoryjnego; w przypadku gdy hodowca zdecydował o przeprowadzeniu badania laboratoryjnego, w sprawozdaniu z przeprowadzonych badań laboratoryjnych umieszcza się informację: „Badanie laboratoryjne nie może być traktowane jako przeprowadzone zgodnie z Krajowym programem zwalczania niektórych serotypów *Salmonella* w stadach kur niosek gatunku *Gallus gallus*”.

Laboratoria urzędowe wykonujące badania laboratoryjne w ramach programu oraz hodowcy po uzyskaniu dodatniego wyniku badań laboratoryjnych lub stwierdzeniu efektu hamującego wzrost bakterii w próbkach pobranych z inicjatywy hodowcy niezwłocznie informują o tym powiatowego lekarza weterynarii właściwego miejscowo dla lokalizacji stada.

Laboratoria urzędowe, wyznaczone zgodnie z art. 25 ust. 3 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej, po uzyskaniu dodatniego wyniku badań laboratoryjnych lub stwierdzeniu efektu hamującego wzrost bakterii w próbkach pobranych przez powiatowego lekarza weterynarii informują o tym powiatowego lekarza weterynarii oraz wojewódzkiego lekarza weterynarii właściwego ze względu na lokalizację stada.

Sprawozdania z badań laboratoryjnych próbek pobranych zarówno z inicjatywy hodowcy, jak i przez powiatowego lekarza weterynarii są przesyłane do powiatowego lekarza weterynarii.

Laboratoria urzędowe wykonujące badania laboratoryjne w ramach programu przekazują sprawozdanie dotyczące tych badań na koniec okresu sprawozdawczego, a także na każde pisemne żądanie wojewódzkiego lekarza weterynarii.

Laboratoria urzędowe wykonujące badania w ramach programu przechowują wszystkie izolaty *Salmonella* wyizolowane w ramach programu przez okres co najmniej dwóch lat od dnia uzyskania wyniku badań. Spośród tych izolatów laboratoria przesyłają do krajowego laboratorium referencyjnego jeden szczep reprezentujący każdy stwierdzony serotyp z każdego badanego stada wraz z kartą informacyjną lub – w przypadku gdy nie została wykonana pełna identyfikacja serotypu – typ serologiczny w celu wykonania badań potwierdzających.

Przesłane szczepy *Salmonella* są wykorzystywane w badaniach realizowanych zgodnie z decyzją wykonawczą Komisji (UE) 2020/1729 z dnia 17 listopada 2020 r. w sprawie monitorowania i sprawozdawczości w zakresie oporności na środki przeciwdrobnoustrojowe u bakterii zoonotycznych i komensalnych oraz w sprawie uchylenia decyzji wykonawczej 2013/652/UE (Dz. Urz. UE L 387 z 19.11.2020, str. 8).

Na wniosek organów Inspekcji Weterynaryjnej laboratorium referencyjne przeprowadza sekwencjonowanie genomu przekazanych izolatów szczepów *Salmonella* oraz wykonuje analizę pokrewieństwa filogenetycznego w zakresie wskazanym przez wnioskujący organ Inspekcji Weterynaryjnej.

1.8. Metody stosowane do wykrywania serotypów *Salmonella* w stadach kur niosek gatunku *Gallus gallus*

Metody stosowane do wykrywania serotypów *Salmonella* w stadach kur niosek gatunku *Gallus gallus* są określone w ust. 3.2–3.4 załącznika do rozporządzenia nr 517/2011.

1.9. Plany pobierania próbek w stadach kur niosek gatunku *Gallus gallus* oraz kontrole urzędowe pasz przeznaczonych dla tych stad

Pobieranie próbek w ramach programu odbywa się w gospodarstwie.

Rutynowe pobieranie próbek w stadach kur niosek gatunku *Gallus gallus* z inicjatywy hodowcy, zgodnie z wymogami określonymi w części B załącznika II do rozporządzenia nr 2160/2003, przeprowadza się:

- 1) u piskląt jednodniowych w trakcie rozładunku ze środka transportu przed umieszczeniem piskląt w kurniku, zgodnie z następującymi zasadami:
 - a) próbki wyściółki wraz z mekonium z 10 pojemników transportowych z każdej dostawy (po 25 g z pojemnika) lub
 - b) wymazy powierzchniowe z dna 10 pojemników (łączone w 1 próbkę zbiorczą) – w przypadku pojemników bez wyściółki, lub

- c) piskłeta padłe (w tym również w czasie transportu), nie więcej niż 20 sztuk – łączone w 1 próbkę zbiorczą;
- 2) u drobiu, zgodnie z wymogami określonymi w ust. 2.1 załącznika do rozporządzenia nr 517/2011, na 2 tygodnie przed rozpoczęciem składania jaj lub przed przeniesieniem do jednostki nieśnej;
- 3) w okresie nieśności, zgodnie z wymaganiami określonymi w ust. 2.1 załącznika do rozporządzenia nr 517/2011, przynajmniej co 15 tygodni, przy czym pierwsze pobranie próbek powinno nastąpić między 22 a 26 tygodniem życia drobiu.

Procedura pobierania została określona w ust. 2.2 załącznika do rozporządzenia nr 517/2011, a procedura transportu i przygotowania próbek – w ust. 3.1 załącznika do rozporządzenia nr 517/2011. Koszty pobrania, transportu oraz badania tych próbek w laboratorium ponosi hodowca.

Zgodnie z art. 7 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt hodowca jest obowiązany do poinformowania powiatowego lekarza weterynarii o każdej zmianie stanu prawnego lub faktycznego związanego z prowadzeniem działalności nadzorowanej w zakresie dotyczącym wymagań weterynaryjnych. Hodowca przedkłada w formie pisemnej lub za pośrednictwem platformy ePUAP właściwemu miejscowo powiatowemu lekarzowi weterynarii informację o wstawieniu do kurnika nowego stada kur niosek, w terminie 7 dni od dnia zaistnienia tego zdarzenia, oraz harmonogram pobierania próbek w stadzie w celu akceptacji tego harmonogramu przez powiatowego lekarza weterynarii.

Hodowca jest obowiązany do prowadzenia dokumentacji związanej z pobieraniem próbek, zawierającej co najmniej informacje dotyczące:

- 1) identyfikacji stada (źródła pochodzenia jaj wylęgowych i piskląt, wiek i liczba sztuk kur niosek);
- 2) rodzaju próbek, daty i godziny pobrania próbek;
- 3) danych osoby pobierającej próbki;
- 4) daty i godziny wysłania próbek do laboratorium;
- 5) nazwy i adresu laboratorium;
- 6) wyników badań laboratoryjnych próbek pobranych w ramach programu.

Dokumentację tę hodowca przechowuje co najmniej przez 2 lata od dnia zbycia stada.

Powiatowy lekarz weterynarii nadzoruje prawidłowe pobieranie próbek z inicjatywy hodowcy oraz kontroluje dokumentację prowadzoną przez hodowcę. Nadzór nad prawidłowością pobierania próbek obejmuje kontrolę realizacji harmonogramu pobierania próbek oraz przeprowadzaną okresowo kontrolę sposobu pobierania próbek, która jest prowadzona z częstotliwością zależną od analizy ryzyka dokonanej przez powiatowego lekarza weterynarii. Nadzór ten może odbywać się w trakcie kontroli urzędowych gospodarstw oraz w każdym przypadku, gdy powiatowy lekarz weterynarii uzna, że zachodzi taka konieczność.

Powiatowy lekarz weterynarii pobiera próbki:

- 1) we wszystkich stadach w gospodarstwie zgodnie z procedurą, która została określona w ust. 2.1 lit. a załącznika do rozporządzenia nr 517/2011;
- 2) w przypadkach określonych w ust. 2.1 lit. b–e załącznika do rozporządzenia nr 517/2011.

Procedura pobierania, transportu i przygotowania próbek została określona w ust. 2.2 i 3.1 załącznika do rozporządzenia nr 517/2011.

Rutynowe pobranie próbek przez powiatowego lekarza weterynarii powinno zastąpić co najmniej jedno pobranie próbek w stadzie w ciągu jednego cyklu produkcyjnego stada przeprowadzone z inicjatywy hodowcy.

Powiatowy lekarz weterynarii nie pobiera próbek w stadach, w których uzyskano dodatni wynik badań laboratoryjnych w kierunku serotypów *Salmonella* objętych programem (innych niż szczepy szczepionkowe) lub wykryto efekt hamujący wzrost bakterii w próbkach pobranych z inicjatywy hodowcy lub w próbkach pobranych przez powiatowego lekarza weterynarii, lub stwierdzono zastosowanie środków przeciwdrobnoustrojowych, z wyjątkiem odstępstwa opisanego w ust. 3.2.

W przypadku stwierdzenia efektu hamującego wzrost bakterii w próbkach pobranych przez powiatowego lekarza weterynarii opłaty związane z badaniem laboratoryjnym próbek ponosi hodowca. Opłata zawiera:

- 1) koszt badania laboratoryjnego w wysokości określonej w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 29 lipca 2022 r. w sprawie stawek opłat za czynności wykonywane przez Inspekcję Weterynaryjną (Dz. U. poz. 1672, z późn. zm.);
- 2) koszt dojazdu związanego z pobraniem próbek i koszty dowozu próbek do laboratorium, według stawek za 1 kilometr przebiegu pojazdu ustalonych zgodnie z przepisami w sprawie warunków ustalania oraz sposobu dokonywania zwrotu kosztów używania do celów służbowych samochodów osobowych, motocykli i motorowerów niebędących własnością pracodawcy;
- 3) koszt użytych wyrobów medycznych stosowanych w medycynie weterynaryjnej.

Kontrole urzędowe pasz przeznaczonych dla stad kur niosek w zakresie wykrywania serotypów *Salmonella* objętych programem zostały przewidziane w krajowym planie kontroli urzędowej pasz, przygotowanym i wdrożonym zgodnie z art. 42 ustawy z dnia 22 lipca 2006 r. o paszach (Dz. U. z 2021 r. poz. 278, z późn. zm.) oraz art. 109 i art. 110 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/625 z dnia 15 marca 2017 r. w sprawie kontroli urzędowych i innych czynności urzędowych przeprowadzanych w celu zapewnienia stosowania prawa żywnościowego i paszowego oraz zasad dotyczących zdrowia i dobrostanu zwierząt, zdrowia roślin i środków ochrony roślin, zmieniającego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 999/2001, (WE) nr 396/2005, (WE) nr 1069/2009, (WE) nr 1107/2009, (UE) nr 1151/2012, (UE) nr 652/2014, (UE) 2016/429 i (UE) 2016/2031, rozporządzenia Rady (WE) nr 1/2005 i (WE) nr 1099/2009 oraz dyrektywy Rady 98/58/WE, 1999/74/WE, 2007/43/WE, 2008/119/WE i 2008/120/WE, oraz

uchylającego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 854/2004 i (WE) nr 882/2004, dyrektywy Rady 89/608/EWG, 89/662/EWG, 90/425/EWG, 91/496/EWG, 96/23/WE, 96/93/WE i 97/78/WE oraz decyzję Rady 92/438/EWG (rozporządzenie w sprawie kontroli urzędowych) (Dz. Urz. UE L 95 z 07.04.2017, str. 1, z późn. zm.).

2. Wymagania dotyczące przedsiębiorstw żywnościowych objętych programem

2.1. Wytyczne dotyczące dobrych praktyk produkcji zwierzęcej lub inne wytyczne w zakresie bezpieczeństwa biologicznego

2.1.1. Zarządzanie w zakresie higieny w gospodarstwach

Hodowcy są obowiązani do stosowania przepisów:

- 1) rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 18 września 2003 r. w sprawie szczegółowych warunków weterynaryjnych, jakie muszą spełniać gospodarstwa w przypadku, gdy zwierzęta lub środki spożywcze pochodzenia zwierzęcego pochodzące z tych gospodarstw są wprowadzane na rynek (Dz. U. poz. 1643);
- 2) rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 15 lutego 2010 r. w sprawie wymagań i sposobu postępowania przy utrzymywaniu gatunków zwierząt gospodarskich, dla których normy ochrony zostały określone w przepisach Unii Europejskiej (Dz. U. poz. 344, z późn. zm.);
- 3) rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 31 marca 2022 r. w sprawie zarządzenia środków związanych z wystąpieniem wysoce zjadliwej grypy ptaków (Dz. U. poz. 768).

W odniesieniu do warunków utrzymania drobiu oraz zasad zarządzania gospodarstwem gospodarstwa są obowiązane do spełnienia warunków, o których mowa w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 31 marca 2022 r. w sprawie zarządzenia środków związanych z wystąpieniem wysoce zjadliwej grypy ptaków, a ponadto:

- 1) stosowania zasady „cały kurnik pełny lub cały kurnik pusty”;
- 2) zapewnienia odpowiednich warunków utrzymania w zakresie temperatury, wilgotności, wymiany powietrza, dostępu światła;
- 3) stosowania prawidłowej obsady kurnika;
- 4) utrzymywania w jednym kurniku, w obrębie jednego stada, drobiu w jednakowym wieku.

Pomieszczenia, w których utrzymuje się drób, ich wyposażenie oraz sprzęt powinny być wykonane z materiałów nieszkodliwych dla zdrowia drobiu oraz nadających się do oczyszczania i odkażania.

2.1.2. Środki zapobiegające zakażeniom przenoszonym przez zwierzęta, pasze, wodę pitną i pracowników gospodarstw

Kurniki, w których jest utrzymywany drób, powinny być:

- 1) zabezpieczone przed dostępem zwierząt innych niż utrzymywane w gospodarstwie;
- 2) utrzymywane w czystości;
- 3) oznakowane tablicą z napisem: „Osobom nieupoważnionym wstęp wzbroniony”.

Odchody oraz niezjedzone resztki paszy powinny być często usuwane z pomieszczeń, tak aby uniknąć zanieczyszczenia paszy lub wody, i nie powinny być składowane w bezpośrednim sąsiedztwie kurnika w sposób niezabezpieczony przed dostępem dzikiego ptactwa.

Osoby zatrudnione do wykonywania czynności związanych z utrzymywaniem drobiu powinny:

- 1) stosować odzież ochroną, oddzielną do pracy przy każdym stadzie w kurniku;
- 2) stosować środki higieny osobistej, w tym regularnie myć ręce, czyścić i dezynfekować obuwie przy wejściach do budynków, w których są utrzymywane kury nioski oraz przechowywane pasza lub ściółka, oraz czyścić i odkażać odzież ochronną;
- 3) posiadać aktualne badania na nosicielstwo pałeczek *Salmonella*;
- 4) zostać przeszkolone w zakresie higieny osobistej oraz możliwych dróg przenoszenia zakażenia za pośrednictwem odzieży i sprzętu.

2.1.3. Higiena transportu zwierząt do gospodarstw i z gospodarstw

Przyjmuje się następujące zalecenia dotyczące transportu drobiu:

- 1) drób powinien być przewożony zgodnie z przepisami ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt (Dz. U. z 2022 r. poz. 572, z późn. zm.) oraz rozporządzenia Rady (WE) nr 1/2005 z dnia 22 grudnia 2004 r. w sprawie ochrony zwierząt podczas transportu i związanych z tym działań oraz zmieniającego dyrektywy 64/432/EWG i 93/119/WE oraz rozporządzenie (WE) nr 1255/97 (Dz. Urz. UE L 3 z 05.01.2005, str. 1, z późn. zm.);
- 2) transport do gospodarstwa powinien odbywać się w pojazdach oraz w kontenerach lub pojemnikach transportowych, które zostały dokładnie oczyszczone i odkażone przed załadunkiem drobiu przy użyciu dopuszczonego do obrotu środka odkażającego w stężeniu umożliwiającym inaktywację pałeczek *Salmonella*;
- 3) bezpośrednio po rozładunku drobiu i pobraniu próbek w gospodarstwie albo w rzeźni pojazdy oraz kontenery lub pojemniki transportowe powinny być oczyszczone i odkażone przy użyciu dopuszczonego do obrotu środka odkażającego w stężeniu umożliwiającym inaktywację pałeczek *Salmonella*.

2.2. Nadzór weterynaryjny nad gospodarstwami

W ustawie z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt ustanowiono sprawowanie przez organy administracji publicznej nadzoru nad prowadzeniem działalności związanej z utrzymywaniem drobiu, określono warunki niezbędne do zapewnienia poziomu bezpieczeństwa epizootycznego dla prowadzenia tego rodzaju działalności oraz określono katalog środków nadzoru. Katalog ten obejmuje kompetencje organów administracji weterynaryjnej do wydawania aktów administracyjnych, w tym decyzji administracyjnych, oraz prowadzenia działań faktycznych o charakterze materialno-technicznym.

Podjęcie działalności nadzorowanej w zakresie utrzymywania zwierząt gospodarskich w celu umieszczenia tych zwierząt lub produktów pochodzących z tych zwierząt lub od tych zwierząt na rynku jest dozwolone po uprzednim zgłoszeniu, w formie pisemnej, zamiaru jej prowadzenia powiatowemu lekarzowi weterynarii właściwemu ze względu na przewidywane miejsce jej prowadzenia.

Podmioty prowadzące działalność nadzorowaną są obowiązane do poinformowania powiatowego lekarza weterynarii o zaprzestaniu prowadzenia określonego rodzaju działalności nadzorowanej, a także o każdej zmianie stanu prawnego lub faktycznego związanego z prowadzeniem tej działalności w zakresie dotyczącym wymagań weterynaryjnych. Informacja powinna zostać przekazana w formie pisemnej w terminie 7 dni od dnia zaistnienia takiego zdarzenia.

W ramach nadzoru sprawowanego przez organy Inspekcji Weterynaryjnej nad działalnością nadzorowaną określoną w art. 1 pkt 1 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt pracownikom tej Inspekcji, jak również osobom wyznaczonym do wykonywania w jej imieniu określonych zadań przysługuje prawo przeprowadzenia w każdym czasie kontroli w zakresie spełnienia przez podmioty nadzorowane wymagań weterynaryjnych. Oprócz prawa wstępu na teren prowadzenia przez podmiot działalności nadzorowanej uprawnień kontrolne obejmują, zgodnie z art. 19 ust. 3 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej, także prawo do nieodpłatnego pobierania próbek do badań oraz żądania pisemnych lub ustnych informacji w zakresie objętym przedmiotem kontroli, w tym okazywania i udostępniania dokumentów lub danych informatycznych związanych z tą kontrolą.

Jeżeli w wyniku kontroli zostaną stwierdzone uchybienia w spełnieniu wymagań weterynaryjnych przez podmioty nadzorowane, organy Inspekcji Weterynaryjnej mają kompetencje do doprowadzenia wadliwego stanu faktycznego do stanu nakazanego w przepisach prawa weterynaryjnego. Inspekcja Weterynaryjna działa w tym zakresie, łącząc realizację funkcji kontrolnych z uprawnieniami władczymi dającymi możliwość wydawania decyzji administracyjnych, w tym nakazów i zakazów.

W przypadku stwierdzenia, że przy prowadzeniu działalności nadzorowanej są naruszone wymagania weterynaryjne, zgodnie z art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia

zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt powiatowy lekarz weterynarii wydaje jedną z następujących decyzji administracyjnych:

- 1) nakazującą usunięcie uchybień w określonym terminie;
- 2) nakazującą wstrzymanie działalności do czasu usunięcia uchybień;
- 3) zakazującą umieszczania na rynku zwierząt lub handlu zwierzętami będącymi przedmiotem działalności albo zakazującą produkcji, umieszczania na rynku lub handlu określonymi produktami, wytwarzanymi przy prowadzeniu tej działalności.

O zakresie przedmiotowym decyzji rozstrzyga powiatowy lekarz weterynarii. Nie jest to jednak uznanie swobodne. Dokonując bowiem rozstrzygnięcia, organ Inspekcji Weterynaryjnej ma na względzie wynikające z naruszenia prawa weterynaryjnego zagrożenie zdrowia publicznego lub zdrowia zwierząt. W przypadku gdy podmiot prowadzący działalność nadzorowaną nie zastosuje się do nakazu lub zakazu określonego w decyzji, powiatowy lekarz weterynarii wydaje decyzję zakazującą prowadzenia określonego rodzaju działalności nadzorowanej i skreśla podmiot z rejestru podmiotów prowadzących działalność nadzorowaną.

2.3. Wpis gospodarstw do rejestru

Zgodnie z art. 11 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt powiatowy lekarz weterynarii prowadzi rejestr podmiotów prowadzących działalność nadzorowaną, o której mowa w ust. 2.2.

Dodatkowo prowadzenie działalności polegającej na utrzymywaniu drobiu w celu pozyskiwania jaj konsumpcyjnych przeznaczonych do wprowadzenia na rynek podlega rejestracji na podstawie ustawy z dnia 16 grudnia 2005 r. o produktach pochodzenia zwierzęcego (Dz. U. z 2020 r. poz. 1753, z późn. zm.). Rejestr prowadzi się zgodnie z rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie rejestru zakładów produkujących produkty pochodzenia zwierzęcego lub wprowadzających na rynek te produkty oraz wykazów takich zakładów (Dz. U. z 2022 r. poz. 2271). Ponadto podmiotom tym nadaje się weterynaryjny numer identyfikacyjny zgodnie z rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 27 lipca 2022 r. w sprawie sposobu ustalania weterynaryjnego numeru identyfikacyjnego (Dz. U. poz. 1640).

2.4. Prowadzenie dokumentacji w gospodarstwach

Zgodnie z rozporządzeniem Komisji (WE) nr 589/2008 z dnia 23 czerwca 2008 r. ustanawiającym szczegółowe zasady wykonywania rozporządzenia Rady (WE) nr 1234/2007 w sprawie norm handlowych w odniesieniu do jaj (Dz. Urz. UE L 163 z 24.06.2008, str. 6, z późn. zm.) producenci:

- 1) ewidencjonują informacje na temat metod chowu drobiu, określając w odniesieniu do każdej stosowanej metody chowu:
 - a) datę umieszczenia drobiu w kurniku, wiek kur niosek gatunku *Gallus gallus* w tym dniu oraz ich liczbę,

- b) datę uboju oraz liczbę poddanych ubojowi kur niosek gatunku *Gallus gallus*,
 - c) dzienną produkcję jaj,
 - d) liczbę lub masę jaj sprzedanych lub dostarczonych w inny sposób każdego dnia,
 - e) nazwy i adresy kupujących;
- 2) w przypadku gdy na jajach klasy „A” i ich opakowaniach jest podana informacja na temat sposobu żywienia kur niosek gatunku *Gallus gallus*, bez uszczerbku dla wymagań określonych w części A.III załącznika I do rozporządzenia (WE) nr 852/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie higieny środków spożywczych (Dz. Urz. UE L 139 z 30.04.2004, str. 1, z późn. zm. – Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 13, t. 34, str. 319) ewidencjonują dla każdego sposobu żywienia:
- a) ilość oraz rodzaj dostarczonych pasz gotowych lub mieszanych na miejscu,
 - b) datę dostawy paszy.

Jeżeli w jednym gospodarstwie stosuje się kilka różnych metod chowu drobiu, informacje określone w pkt 1 i 2 podaje się w podziale na poszczególne kurniki.

Zamiast prowadzenia ewidencji sprzedaży i dostaw producenci mogą założyć rejestr faktur i specyfikacji wysyłkowych prowadzony zgodnie z pkt 1 i 2.

Producenci przechowują informacje, o których mowa w pkt 1 i 2, przez co najmniej 12 miesięcy od momentu ich utworzenia.

Zgodnie z art. 69 ust. 3 ustawy z dnia 6 września 2001 r. – Prawo farmaceutyczne (Dz. U. z 2022 r. poz. 2301), jeżeli tkanki i produkty pochodzące od zwierząt są przeznaczone do spożycia przez ludzi, to posiadacze tych zwierząt lub osoby odpowiedzialne za te zwierzęta są obowiązani do posiadania dokumentacji w formie ewidencji nabycia, posiadania i stosowania produktów leczniczych weterynaryjnych oraz leczenia zwierząt prowadzonej zgodnie z przepisami ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt.

Szczegółowy zakres i sposób prowadzenia przez lekarzy weterynarii dokumentacji lekarsko-weterynaryjnej wykonywanych czynności leczniczych i profilaktycznych oraz stosowanych produktów leczniczych, jak również zakres i sposób prowadzenia ewidencji leczenia zwierząt przez posiadacza zwierząt gospodarskich, a także tryb dokonywania wpisów w tej ewidencji przez lekarzy weterynarii leczących zwierzęta zostały określone w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 29 września 2011 r. w sprawie zakresu i sposobu prowadzenia dokumentacji lekarsko-weterynaryjnej i ewidencji leczenia zwierząt oraz wzorów tej dokumentacji i ewidencji (Dz. U. poz. 1347).

Wymienione wyżej dokumenty lekarz weterynarii, posiadacz zwierzęcia oraz osoba odpowiedzialna za zwierzęta przechowują przez okres 5 lat od dnia ich sporządzenia, zgodnie z art. 69 ust. 4 ustawy z dnia 6 września 2001 r. – Prawo farmaceutyczne.

Wzór dokumentacji obrotu detalicznego produktami leczniczymi weterynaryjnymi został określony w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 17 października 2008 r. w sprawie sposobu prowadzenia dokumentacji obrotu detalicznego produktami leczniczymi weterynaryjnymi i wzoru tej dokumentacji (Dz. U. z 2020 r. poz. 1512).

2.5. Dokumenty, w które zaopatruje się drób

W handlu, jak również przy przywozie dokumenty są wystawiane zgodnie z:

- 1) rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/429 z dnia 9 marca 2016 r. w sprawie przenośnych chorób zwierząt oraz zmieniającym i uchylającym niektóre akty w dziedzinie zdrowia zwierząt („Prawo o zdrowiu zwierząt”) (Dz. Urz. UE L 84 z 31.03.2016, str. 1, z późn. zm.);
- 2) rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) 2020/2235 z dnia 16 grudnia 2020 r. ustanawiającym przepisy dotyczące stosowania rozporządzeń Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/429 i (UE) 2017/625 w odniesieniu do wzorów świadectw zdrowia zwierząt, wzorów świadectw urzędowych i wzorów świadectw zdrowia zwierząt/świadectw urzędowych do celów wprowadzania do Unii i przemieszczania w obrębie terytorium Unii przesyłek niektórych kategorii zwierząt i towarów oraz urzędowej certyfikacji dotyczącej takich świadectw i uchylającym rozporządzenie (WE) nr 599/2004, rozporządzenia wykonawcze (UE) nr 636/2014 i (UE) 2019/628, dyrektywę 98/68/WE oraz decyzje 2000/572/WE, 2003/779/WE i 2007/240/WE (Dz. Urz. UE L 442 z 30.12.2020, str. 1, z późn. zm.), zwanym dalej „rozporządzeniem 2020/2235”;
- 3) rozporządzeniem delegowanym Komisji (UE) 2020/692 z dnia 30 stycznia 2020 r. uzupełniającym rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/429 w odniesieniu do przepisów dotyczących wprowadzania do Unii przesyłek niektórych zwierząt, materiału biologicznego i produktów pochodzenia zwierzęcego oraz przemieszczania ich i postępowania z nimi po ich wprowadzeniu (Dz. Urz. UE L 174 z 03.06.2020, str. 379, z późn. zm.);
- 4) ustawą z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt.

Zgodnie z art. 18 rozporządzenia (WE) nr 178/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 28 stycznia 2002 r. ustanawiającego ogólne zasady i wymagania prawa żywnościowego, powołującego Europejski Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności oraz ustanawiającego procedury w zakresie bezpieczeństwa żywności (Dz. Urz. UE L 31 z 01.02.2002, str. 1, z późn. zm. – Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 15, t. 6, str. 463) podmioty działające na rynku powinny zapewnić możliwość śledzenia żywności, pasz, zwierząt hodowlanych oraz wszelkich substancji przeznaczonych do dodania do żywności lub pasz. W tym celu podmioty te powinny utworzyć systemy i procedury umożliwiające przekazanie takich informacji na żądanie właściwych władz.

Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) nr 931/2011 z dnia 19 września 2011 r. w sprawie wymogów dotyczących możliwości śledzenia ustanowionych rozporządzeniem (WE) nr 178/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady w odniesieniu do żywności pochodzenia zwierzęcego (Dz. Urz. UE L 242 z 20.09.2011, str. 2) wprowadza obowiązek udostępniania przez przedsiębiorstwa sektora spożywczego swoim odbiorcom określonych informacji na temat przesyłek żywności, które muszą

być również przekazywane na żądanie właściwym organom kontrolnym. Zgodnie z art. 3 ust. 1 tego rozporządzenia informacje na temat przesyłek powinny zawierać:

- 1) dokładny opis żywności;
- 2) wolumen lub ilość żywności;
- 3) nazwę i adres przedsiębiorstwa sektora spożywczego wysyłającego żywność;
- 4) nazwę i adres właściciela wysyłanej żywności, jeżeli jest inny niż podmiot wysyłający;
- 5) nazwę i adres odbiorcy żywności;
- 6) nazwę i adres właściciela otrzymywanej żywności, jeżeli jest inny niż jej odbiorca;
- 7) odniesienie identyfikujące serię, partię lub przesyłkę;
- 8) datę wysyłki.

Zgodnie z art. 7 rozporządzenia (WE) nr 853/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. ustanawiającego szczególne przepisy dotyczące higieny w odniesieniu do żywności pochodzenia zwierzęcego (Dz. Urz. UE L 139 z 30.04.2004, str. 55, z późn. zm. – Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 45, str. 14) przesyłki produktów pochodzenia zwierzęcego zaopatruje się w świadectwa zdrowia lub inne dokumenty określone w prawodawstwie unijnym. Wywóz zwierząt i produktów pochodzenia zwierzęcego odbywa się zgodnie z wymaganiami uzgodnionymi z właściwymi władzami danego państwa.

Dodatkowo dla każdej przesyłki zwierząt przemieszczanej na terytorium Unii Europejskiej, w tym podlegającej wywozowi, wystawia się w systemie TRACES świadectwo zdrowia dla zwierząt w handlu wewnątrzspółnotowym.

2.6. Inne środki stosowane w celu zapewnienia identyfikacji zwierząt

W celu zapewnienia identyfikacji drobiu przemieszczanego na terytorium Unii Europejskiej wystawia się w systemie TRACES.NT świadectwo zdrowia dla zwierząt w handlu wewnątrzspółnotowym zawierające szczegółowe dane dotyczące przesyłki tego drobiu, w szczególności miejsce pochodzenia i przeznaczenia.

W przypadku przesyłek przeznaczonych do państw trzecich dane dotyczące przesyłki są również wprowadzane do systemu TRACES.NT. W systemie odnotowywana jest również kontrola dobrostanu na granicy.

Przy przywozie zwierząt z państw trzecich do Unii Europejskiej jest wymagany wspólny zdrowotny dokument wejścia (CHED), generowany w systemie TRACES.NT, który jest częścią systemu IMSOC.

3. Środki przewidziane programem

Środki podjęte przez właściwe organy w odniesieniu do zwierząt lub produktów, u których albo w których wykryto *Salmonella* spp., w szczególności środki podjęte w celu ochrony zdrowia publicznego, a także wszelkie podjęte środki zapobiegawcze, takie jak szczepienia

3.1. W przypadku uzyskania dodatniego wyniku badań laboratoryjnych w kierunku serotypów *Salmonella* objętych programem (innych niż szczepy szczepionkowe) próbek pobranych z inicjatywy hodowcy lub w przypadku wykrycia efektu hamującego wzrost bakterii hodowca jest obowiązany do:

- 1) niezwłocznego zawiadomienia o tym fakcie powiatowego lekarza weterynarii;
- 2) pozostawienia drobiu w miejscu jego stałego przebywania i niewprowadzania tam innego drobiu;
- 3) uniemożliwienia osobom postronnym dostępu do kurnika lub miejsc, w których znajduje się drób lub w którym znajdują się jego zwłoki;
- 4) wstrzymania się od wywożenia, wynoszenia i zbywania mięsa oraz produktów pochodzących od drobiu, jego zwłok, paszy, ściółki, odchodów pochodzących od tego drobiu oraz innych przedmiotów znajdujących się w miejscu utrzymywania drobiu;
- 5) udostępnienia organom Inspekcji Weterynaryjnej drobiu do badań i zabiegów weterynaryjnych, a także udzielania pomocy przy wykonywaniu tych badań i zabiegów;
- 6) udzielania powiatowemu lekarzowi weterynarii wyjaśnień i informacji, które mogą mieć znaczenie dla wykrycia choroby i źródeł zakażenia lub zapobiegania rozprzestrzenianiu się choroby lub zakażenia;
- 7) udostępnienia powiatowemu lekarzowi weterynarii dokumentacji dotyczącej stada, w szczególności dokumentacji potwierdzającej zakup piskląt, ściółki, paszy, sprzedaży drobiu i jaj oraz dokumentacji związanej z ewidencją leczenia;
- 8) zwiększenia standardów zoohigienicznych.

3.2. W przypadku uzyskania dodatniego wyniku badań laboratoryjnych w kierunku serotypów *Salmonella* objętych programem (innych niż szczepy szczepionkowe) próbek pobranych z inicjatywy hodowcy lub w przypadku wykrycia efektu hamującego wzrost bakterii powiatowy lekarz weterynarii, zgodnie z art. 42 ust. 6 oraz art. 44 ust. 1 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt:

- 1) przeprowadza dochodzenie epizootyczne zgodnie z art. 42 ust. 7 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt;
- 2) pobiera próbki do badań laboratoryjnych we wszystkich pozostałych stadach kur niosek gatunku *Gallus gallus* w gospodarstwie w sposób, który jest określony w załączniku do rozporządzenia nr 517/2011;

- 3) w celu ustalenia źródła zakażenia stada serotypami *Salmonella* objętymi programem – przeprowadza badania laboratoryjne:
 - a) paszy,
 - b) wody z ujęć własnych gospodarstwa.

W odniesieniu do osób zatrudnionych w gospodarstwie do obsługi zwierząt powiatowy lekarz weterynarii w toku prowadzonego dochodzenia epizootycznego może żądać okazania wyników badań na nosicielstwo pałeczek *Salmonella*, a w przypadku braku takich badań – powiadomić o tym fakcie właściwego miejscowo państwowego powiatowego inspektora sanitarnego.

W przypadku gdy powiatowy lekarz weterynarii ma powody, aby zakwestionować wyniki badania próbek pobranych z inicjatywy hodowcy (wyniki fałszywie dodatnie lub fałszywie ujemne), po przeprowadzeniu analizy ryzyka obejmującej co najmniej:

- 1) ocenę możliwości wzajemnego zanieczyszczenia podczas pobierania próbek przez hodowcę,
- 2) ocenę możliwości zanieczyszczenia krzyżowego w laboratorium w trakcie badania,
- 3) poziom bezpieczeństwa biologicznego w gospodarstwie,
- 4) ocenę sytuacji epizootycznej pod względem występowania *Salmonella* spp. w gospodarstwie,
- 5) ocenę stosowanego leczenia i profilaktyki stada

– może pobrać próbki do badania w stadzie, w którym uzyskano dodatni wynik badań laboratoryjnych próbek pobranych z inicjatywy hodowcy lub wykryto efekt hamujący wzrost bakterii.

Procedura pobierania próbek przez powiatowego lekarza weterynarii została określona w ust. 4 lit. b w części D załącznika II do rozporządzenia nr 2160/2003.

W celu wykluczenia bądź potwierdzenia zastosowania przez hodowcę środków przeciwdrobnoustrojowych lub inhibitorów wzrostu bakterii powiatowy lekarz weterynarii pobiera dodatkowe próbki w obrębie każdego kurnika na terenie gospodarstwa w taki sposób, że drób wybiera losowo, w liczbie do 5 sztuk drobiu na kurnik, chyba że uzna za konieczne pobranie próbek większej liczby sztuk drobiu. W przypadku potwierdzania lub wykluczania wystąpienia zakażenia serotypami *Salmonella* objętymi programem w stadzie piskląt jednodniowych nie są pobierane dodatkowe próbki wykluczające zastosowanie przez hodowcę środków przeciwdrobnoustrojowych lub inhibitorów wzrostu bakterii.

W przypadku zakwestionowania wyników badania próbek pobranych z inicjatywy hodowcy i pobierania próbek przez powiatowego lekarza weterynarii – powiatowy lekarz weterynarii w drodze decyzji administracyjnej:

- 1) nakazuje:
 - a) izolację drobiu znajdującego się w gospodarstwie w poszczególnych kurnikach, w których drób jest utrzymywany,
 - b) zastosowanie produktów biobójczych umieszczonych w Wykazie Produktów Biobójczych, o którym mowa w art. 7 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o produktach biobójczych

(Dz. U. z 2021 r. poz. 24), przed wejściami do kurnika i wyjściami z niego, jak również wjazdami na teren gospodarstwa i wyjazdami z tego gospodarstwa,

- c) przetrzymywanie jaj w warunkach uniemożliwiających rozprzestrzenienie zakażenia; jeżeli nie istnieje możliwość przetrzymywania jaj w magazynie gospodarstwa, to powiatowy lekarz weterynarii informuje hodowcę o możliwości skierowania jaj do przetworzenia przy zastosowaniu obróbki cieplnej; przemieszczenie jaj odbywa się za zgodą powiatowego lekarza weterynarii wydaną w porozumieniu z powiatowym lekarzem weterynarii sprawującym nadzór nad zakładem, w którym jaja te będą przetworzone; sposób postępowania z jajami jest określony w ust. 2 w części D załącznika II do rozporządzenia nr 2160/2003;

2) zakazuje:

- a) wywożenia jaj z gospodarstwa, z wyłączeniem przemieszczania bezpośrednio do zakładu wytwarzającego lub przetwarzającego produkty jajeczne, o którym mowa w przepisach o wymaganiach weterynaryjnych dla produktów pochodzenia zwierzęcego; sposób postępowania z jajami jest określony w ust. 2 w części D załącznika II do rozporządzenia nr 2160/2003,
- b) stosowania produktów biobójczych, produktów leczniczych weterynaryjnych i innych środków utrudniających izolację pałeczek *Salmonella* w stadzie przed pobraniem próbek przez powiatowego lekarza weterynarii,
- c) wywożenia z gospodarstwa, bez jego zgody, mięsa, zwłok drobiu, paszy, ściółki, odchodów pochodzących od tego drobiu oraz innych przedmiotów znajdujących się w miejscu utrzymywania drobiu,
- d) przemieszczania drobiu z gospodarstwa i do gospodarstwa oraz ze stada i do stada w obrębie gospodarstwa, chyba że na wniosek hodowcy drób zostanie przemieszczony do rzeźni w celu poddania ubojowi; przy przemieszczaniu kur niosek gatunku *Gallus gallus* do rzeźni stosuje się świadectwo zdrowia zgodne ze wzorem określonym w rozdziale 1 załącznika IV do rozporządzenia 2020/2235.

Powyższe nakazy i zakazy są stosowane do czasu potwierdzenia lub wykluczenia przez powiatowego lekarza weterynarii wystąpienia w stadzie kur niosek zakażenia serotypami *Salmonella* objętymi programem oraz potwierdzenia lub wykluczenia zastosowania przez hodowcę środków przeciwdrobnoustrojowych.

3.3. W przypadku uzyskania dodatniego wyniku badań laboratoryjnych w kierunku serotypów *Salmonella* objętych programem (innych niż szczepy szczepionkowe) lub w przypadku wykrycia efektu hamującego wzrost bakterii w próbkach pobranych z inicjatywy hodowcy lub w próbkach pobranych przez powiatowego lekarza weterynarii, lub w przypadku stwierdzenia zastosowania

środków przeciwdrobnoustrojowych w wyniku badania laboratoryjnego próbek pobranych przez powiatowego lekarza weterynarii, zgodnie z ust. 1.9, powiatowy lekarz weterynarii w drodze decyzji administracyjnej, zgodnie z art. 44 ust. 1 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt:

1) nakazuje:

- a) unieszkodliwienie zwłok wszystkich sztuk drobiu padłego zgodnie z przepisami rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1069/2009 z dnia 21 października 2009 r. określającego przepisy sanitarne dotyczące produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego, nieprzeznaczonych do spożycia przez ludzi, i uchylającego rozporządzenie (WE) nr 1774/2002 (rozporządzenie o produktach ubocznych pochodzenia zwierzęcego) (Dz. Urz. UE L 300 z 14.11.2009, str. 1, z późn. zm.), zwanego dalej „rozporządzeniem nr 1069/2009”, oraz przyjętymi środkami wykonawczymi, zgodnie z art. 40 tego rozporządzenia,
- b) w przypadku przeznaczenia jaj do spożycia przez ludzi, o ile możliwe jest przeznaczenie jaj do spożycia przez ludzi zgodnie z przepisami odrębnymi, przemieszczanie jaj ze stada zakażonego lub w którym wykryto efekt hamujący wzrost bakterii, lub w którym stwierdzono zastosowanie środków przeciwdrobnoustrojowych, wyłącznie do zakładu przetwórstwa, w którym zostaną poddane obróbce cieplnej gwarantującej wyeliminowanie wszystkich serotypów *Salmonella* mających znaczenie dla zdrowia publicznego; sposób postępowania z jajami jest określony w ust. 2 w części D załącznika II do rozporządzenia nr 2160/2003,
- c) zniszczenie pasz lub ich zagospodarowanie przez zastosowanie środków kontroli gwarantujących pełną inaktywację pałeczek *Salmonella*, w przypadku gdy uzyskano dodatni wynik badania laboratoryjnego próbek paszy w kierunku obecności serotypów *Salmonella* objętych programem,
- d) zniszczenie lub zagospodarowanie ściółki oraz odchodów, które mogły ulec skażeniu, w sposób, który wyklucza zanieczyszczenie pałeczkami *Salmonella*, zgodnie z rozporządzeniem nr 1069/2009 oraz przyjętymi środkami wykonawczymi, zgodnie z art. 40 tego rozporządzenia,
- e) izolację drobiu znajdującego się w gospodarstwie w poszczególnych kurnikach, w których drób jest utrzymywany,
- f) zastosowanie właściwych produktów biobójczych przed wejściami do kurnika i wyjściami z niego, jak również wjazdami na teren gospodarstwa i wyjazdami z tego gospodarstwa,
- g) przetrzymywanie jaj w warunkach uniemożliwiających rozprzestrzenienie zakażenia,
- h) po zakończeniu cyklu produkcyjnego lub podjęciu przez hodowcę decyzji o likwidacji stada – oczyszczenie i odkażenie kurników, w których był przetrzymywany drób ze stada

zakażonego lub w którym wykryto efekt hamujący wzrost bakterii, lub w którym stwierdzono zastosowanie środków przeciwdrobnoustrojowych, otoczenia kurników, środków transportu oraz pozostałych przedmiotów, które mogły ulec skażeniu, pod nadzorem powiatowego lekarza weterynarii,

- i) podjęcie przez hodowcę działań mających na celu poprawę warunków zoohigienicznych oraz bezpieczeństwa epizootycznego w gospodarstwie, o których mowa w ust. 2.1;
- 2) zakazuje:
 - a) wprowadzania drobiu do gospodarstwa oraz wyprowadzania drobiu z gospodarstwa bez jego zgody,
 - b) przemieszczania drobiu ze stada zakażonego lub w którym wykryto efekt hamujący wzrost bakterii, lub w którym stwierdzono zastosowanie środków przeciwdrobnoustrojowych, chyba że na wniosek hodowcy drób zostanie przemieszczony do rzeźni w celu poddania ubojowi.

3.4. W przypadku uzyskania dodatniego wyniku badań laboratoryjnych w kierunku serotypów *Salmonella* objętych programem (innych niż szczepy szczepionkowe) lub w przypadku stwierdzenia efektu hamującego wzrost bakterii w próbkach pobranych we wszystkich stadach w gospodarstwie, przy pobieraniu próbek zgodnie z procedurą, która została określona w ust. 2.1 lit. a załącznika do rozporządzenia nr 517/2011, albo w próbkach pobranych zgodnie z ust. 2.1 lit. b–c i e załącznika do rozporządzenia nr 517/2011 w stadzie kur niosek gatunku *Gallus gallus* powiatowy lekarz weterynarii:

- 1) podejmuje działania opisane w ust. 3.2 akapit pierwszy pkt 1–3;
- 2) nakazuje w drodze decyzji administracyjnej podjęcie działań, o których mowa w ust. 3.3;
- 3) zakazuje w drodze decyzji administracyjnej działań, o których mowa w ust. 3.3.

3.5. W przypadku uzyskania dodatniego wyniku badań laboratoryjnych w kierunku serotypów *Salmonella* objętych programem (innych niż szczepy szczepionkowe) lub w przypadku wykrycia efektu hamującego wzrost bakterii w próbkach pobranych z inicjatywy hodowcy lub w próbkach pobranych przez powiatowego lekarza weterynarii, lub w przypadku stwierdzenia zastosowania środków przeciwdrobnoustrojowych w wyniku badania laboratoryjnego próbek pobranych przez powiatowego lekarza weterynarii, zgodnie z ust. 1.9, koszty:

- 1) oczyszczenia i odkażenia kurników, w których był przetrzymywany drób ze stada zakażonego serotypem *Salmonella* objętym programem, ich otoczenia, środków transportu oraz pozostałych przedmiotów, które mogły ulec skażeniu,
- 2) podjęcia działań mających na celu poprawę warunków zoohigienicznych oraz bezpieczeństwa epizootycznego w gospodarstwie

– są ponoszone przez hodowcę.

3.6. W przypadku stwierdzenia przez powiatowego lekarza weterynarii, że stado kur niosek gatunku *Gallus gallus* nie jest badane przez hodowcę zgodnie z wymaganiami ustanowionymi w rozporządzeniu nr 517/2011 oraz w programie, uznaje on je za stado o nieznanym statusie pod względem *Salmonella* oraz wydaje decyzję administracyjną, na podstawie art. 138 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/625 z dnia 15 marca 2017 r. w sprawie kontroli urzędowych i innych czynności urzędowych przeprowadzanych w celu zapewnienia stosowania prawa żywnościowego i paszowego oraz zasad dotyczących zdrowia i dobrostanu zwierząt, zdrowia roślin i środków ochrony roślin, zmieniającego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 999/2001, (WE) nr 396/2005, (WE) nr 1069/2009, (WE) nr 1107/2009, (UE) nr 1151/2012, (UE) nr 652/2014, (UE) 2016/429 i (UE) 2016/2031, rozporządzenia Rady (WE) nr 1/2005 i (WE) nr 1099/2009 oraz dyrektywy Rady 98/58/WE, 1999/74/WE, 2007/43/WE, 2008/119/WE i 2008/120/WE, oraz uchylającego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 854/2004 i (WE) nr 882/2004, dyrektywy Rady 89/608/EWG, 89/662/EWG, 90/425/EWG, 91/496/EWG, 96/23/WE, 96/93/WE i 97/78/WE oraz decyzję Rady 92/438/EWG (rozporządzenie w sprawie kontroli urzędowych), zakazującą wprowadzenia na rynek jaj konsumpcyjnych pochodzących ze stada o nieznanym statusie pod względem *Salmonella*, z wyjątkiem kierowania takich jaj do zakładu przetwórstwa, w którym zostaną poddane obróbce cieplnej gwarantującej zniszczenie pałeczek *Salmonella*. Sposób postępowania z jajami pochodzącymi ze stad o nieznanym statusie zdrowotnym został określony w ust. 2 w części D załącznika II do rozporządzenia nr 2160/2003.

Stado kur niosek gatunku *Gallus gallus* o nieznanym statusie może zostać uznane za niezakażone serotypami *Salmonella* objętymi programem w przypadku uzyskania ujemnego wyniku badania próbek pobranych przez powiatowego lekarza weterynarii zgodnie z procedurą określoną w ust. 4 lit. b w części D załącznika II do rozporządzenia nr 2160/2003. Próbkę do badań są pobierane przez powiatowego lekarza weterynarii na wniosek hodowcy. Koszty pobrania próbek, dojazdu do gospodarstwa oraz transportu próbek do laboratorium, jak również badania próbek w laboratorium są ponoszone przez hodowcę. Opłata zawiera:

- 1) koszt badania laboratoryjnego w wysokości określonej w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 29 lipca 2022 r. w sprawie stawek opłat za czynności wykonywane przez Inspekcję Weterynaryjną;
- 2) koszt dojazdu związanego z pobraniem próbek i koszty dowozu próbek do laboratorium, według stawek za 1 kilometr przebiegu pojazdu ustalonych zgodnie z przepisami w sprawie warunków ustalania oraz sposobu dokonywania zwrotu kosztów używania do celów służbowych samochodów osobowych, motocykli i motorowerów niebędących własnością pracodawcy;
- 3) koszt użytych wyrobów medycznych stosowanych w medycynie weterynaryjnej.

3.7. Świadczenie zdrowia przy przemieszczaniu kur niosek gatunku *Gallus gallus* do rzeźni

Przesyłki do rzeźni kur niosek, które poddano badaniu przedubojowemu na terenie gospodarstwa, w tym kur niosek ze stada zakażonego serotypem *Salmonella* objętym programem, zaopatrzuje się w świadectwo zdrowia, którego wzór jest określony w rozdziale 1 załącznika IV do rozporządzenia 2020/2235.

W pkt 4 świadectwa zdrowia, którego wzór jest określony w rozdziale 1 załącznika IV do rozporządzenia 2020/2235, urzędowy lekarz weterynarii wystawiający świadectwo wpisuje:

- 1) numer sprawozdania z badań w kierunku *Salmonella*;
- 2) datę pobrania próbek do badań w kierunku *Salmonella*;
- 3) stwierdzony serotyp *Salmonella* lub odpowiednią informację:
 - a) badanie dało wynik ujemny lub
 - b) nie stwierdzono efektu hamującego wzrost bakterii, lub
 - c) stwierdzono efekt hamujący wzrost bakterii.

W związku z tym, że rozporządzenie Komisji (WE) nr 2073/2005 z dnia 15 listopada 2005 r. w sprawie kryteriów mikrobiologicznych dotyczących środków spożywczych (Dz. Urz. UE L 338 z 22.12.2005, str. 1, z późn. zm.) wskazuje pałeczki *Salmonella* spp. jako kryterium bezpieczeństwa żywności w mięsie mielonym i w surowych wyrobach z mięsa drobiowego, w drobiowym mięsie odkostnionym mechanicznie oraz w produktach z mięsa drobiowego, hodowca wpisuje informacje dotyczące łańcucha żywnościowego, o których mowa w rozporządzeniu (WE) nr 853/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. ustanawiającym szczególne przepisy dotyczące higieny w odniesieniu do żywności pochodzenia zwierzęcego, w zakresie dodatnich wyników badań laboratoryjnych dotyczących wszystkich stwierdzonych serotypów *Salmonella*, w tym nieobjętych programem. Przy przemieszczaniu do rzeźni kur niosek gatunku *Gallus gallus*, które nie były badane zgodnie z wymaganiami określonymi w rozporządzeniu nr 517/2011 oraz w programie, w przypadku przeprowadzenia badania przedubojowego na terenie gospodarstwa pochodzenia w pkt 4 świadectwa zdrowia, którego wzór jest określony w rozdziale 1 załącznika IV do rozporządzenia 2020/2235, należy zaznaczyć fakt pochodzenia kur ze stada kur niosek gatunku *Gallus gallus* o nieznanym statusie zdrowotnym pod względem *Salmonella*.

W przypadku gdy w badaniu laboratoryjnym próbek pobranych z inicjatywy hodowcy lub pobranych przez powiatowego lekarza weterynarii w stadzie kur niosek stwierdzono serotyp *Salmonella* objęty programem lub stwierdzono efekt hamujący wzrost bakterii lub w przypadku gdy kury pochodzą ze stada kur niosek gatunku *Gallus gallus* o nieznanym statusie zdrowotnym pod względem *Salmonella*:

- 1) badanie przedubojowe kur niosek z tego stada przeprowadza się zgodnie z art. 10 ust. 1 i 2 oraz art. 11 rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) 2019/627 z dnia 15 marca 2019 r. ustanawiającego jednolite praktyczne rozwiązania dotyczące przeprowadzania kontroli

- urzędowych produktów pochodzenia zwierzęcego przeznaczonych do spożycia przez ludzi zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/625 oraz zmieniającego rozporządzenie Komisji (WE) nr 2074/2005 w odniesieniu do kontroli urzędowych (Dz. Urz. UE L 131 z 17.05.2019, str. 51, z późn. zm.);
- 2) ubój kur niosek z takiego stada przeprowadza się w sposób określony w art. 43 ust. 6 rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) 2019/627 z dnia 15 marca 2019 r. ustanawiającego jednolite praktyczne rozwiązania dotyczące przeprowadzania kontroli urzędowych produktów pochodzenia zwierzęcego przeznaczonych do spożycia przez ludzi zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/625 oraz zmieniającego rozporządzenie Komisji (WE) nr 2074/2005 w odniesieniu do kontroli urzędowych; powiatowy lekarz weterynarii właściwy dla rzeźni określa w drodze decyzji administracyjnej warunki, w jakich te zwierzęta można poddać ubojowi; warunki, w jakich kury nioski mają zostać ubite, muszą być ukierunkowane na minimalizację zanieczyszczenia innych zwierząt oraz mięsa z innych zwierząt (ubój w osobnym cyklu produkcyjnym, przechowywanie mięsa w wydzielonych pomieszczeniach lub obszarach, czyszczenie i dezynfekcja po zakończonym procesie uboju i obróbki poubojowej, pobranie próbek do badań laboratoryjnych w celu potwierdzenia skuteczności mycia i dezynfekcji powierzchni mających kontakt z mięsem);
 - 3) bezpośrednio po rozładunku kur niosek w rzeźni należy przeprowadzić mycie i dezynfekcję środków transportu oraz urządzeń, sprzętu i narzędzi wykorzystywanych do transportu tych zwierząt;
 - 4) mięso pozyskane z drobiu pochodzącego ze stada kur niosek, w którym uzyskano dodatni wynik badania laboratoryjnego próbek pobranych z inicjatywy hodowcy lub pobranych przez powiatowego lekarza weterynarii, albo pochodzące ze stad o nieznanym statusie epizootycznym pod względem *Salmonella* jest poddawane przemysłowej obróbce cieplnej lub innej obróbce mającej na celu wyeliminowanie pałeczek *Salmonella*; w przypadku gdy w rzeźni dokonującej uboju takich stad nie jest możliwe poddanie pozyskanego mięsa którejkolwiek z tych obróbek, mięso pozyskane z takich stad nie może zostać wprowadzone do obrotu w formie świeżej, z wyłączeniem:
 - a) przewozu tego mięsa do zakładu przetwórstwa zlokalizowanego na terenie Rzeczypospolitej Polskiej w celu poddania go przemysłowej obróbce cieplnej lub innej obróbce mającej na celu wyeliminowanie pałeczek *Salmonella* lub
 - b) przewozu tego mięsa do chłodni składowej zlokalizowanej na terenie Rzeczypospolitej Polskiej w celu czasowego składowania go przed poddaniem przemysłowej obróbce cieplnej lub innej obróbce mającej na celu wyeliminowanie pałeczek *Salmonella* w zakładzie, o którym mowa w lit. a;

- 5) przed wydaniem decyzji administracyjnej, o której mowa w pkt 2, powiatowy lekarz weterynarii weryfikuje, czy:
- a) rzeźnia posiada procedury gwarantujące, że mięso pozyskane w ramach uboju kur niosek z takiego stada nie zostanie wprowadzone do obrotu w formie świeżej, z wyjątkiem przewiezienia go do chłodni składowej lub zakładu przemysłowej obróbki, jeśli ma to zastosowanie; procedury powinny określać w szczególności rozliczanie ilości mięsa pozyskanego z takiego uboju, miejsce jego przechowywania (wskazanie oddzielnych pomieszczeń chłodniczych w zakładzie), sposób oznakowania i rozliczania ilości mięsa przekazywanego do przechowywania lub obróbki eliminującej *Salmonella*,
 - b) w rzeźni jest możliwość poddania pozyskanego mięsa przemysłowej obróbce cieplnej lub innej obróbce mającej na celu wyeliminowanie pałeczek *Salmonella*; w przypadku braku takiej możliwości powiatowy lekarz weterynarii właściwy dla rzeźni nakazuje w drodze decyzji administracyjnej:
 - zamieszczenie na opakowaniu informacji: „mięso przeznaczone do przemysłowej obróbki cieplnej lub innej obróbki mającej na celu wyeliminowanie pałeczek *Salmonella* w zakładzie zlokalizowanym na terenie Rzeczypospolitej Polskiej”,
 - dokonanie adnotacji w dokumentacji towarzyszącej przesyłce mięsa do innego zakładu, że to mięso zostało otrzymane z drobiu pochodzącego ze stada, w którym badania środowiskowe wskazywały na obecność serotypu *Salmonella* objętego programem, lub ze stada o nieznanym statusie epizootycznym pod względem *Salmonella* oraz że musi ono zostać poddane przemysłowej obróbce cieplnej lub innej obróbce mającej na celu wyeliminowanie pałeczek *Salmonella* w zakładzie zlokalizowanym na terenie Rzeczypospolitej Polskiej;
- 6) przemieszczanie mięsa pozyskanego z uboju takich stad z rzeźni do chłodni składowej lub zakładu przetwórstwa, bądź z chłodni składowej do zakładu przetwórstwa, może odbywać się wyłącznie za zgodą powiatowego lekarza weterynarii właściwego dla zakładu wysyłki oraz powiatowego lekarza weterynarii właściwego dla zakładu, do którego mięso jest wysyłane; powiatowy lekarz weterynarii właściwy dla rzeźni informuje powiatowego lekarza weterynarii właściwego dla chłodni składowej lub zakładu, w którym mięso zostanie poddane przemysłowej obróbce, o przesyłkach takiego mięsa i weryfikuje, czy jest zgoda organu na przyjęcie takiego mięsa; powiatowy lekarz weterynarii właściwy dla chłodni składowej informuje powiatowego lekarza weterynarii właściwego dla zakładu, w którym mięso zostanie poddane przemysłowej obróbce, o przesyłkach takiego mięsa, jeśli ma to zastosowanie, i weryfikuje, czy jest zgoda organu na przyjęcie takiego mięsa;

- 7) przed wydaniem zgody, o której mowa w pkt 6, powiatowy lekarz weterynarii właściwy dla chłodni składowej weryfikuje, czy podmiot prowadzący ten zakład posiada procedury gwarantujące, że mięso pozyskane w ramach uboju kur niosek z takiego stada nie zostanie wprowadzone do obrotu w formie świeżej, z wyjątkiem przewiezienia go do zakładu przemysłowej obróbki zlokalizowanego na terenie Rzeczypospolitej Polskiej; procedury powinny określać w szczególności rozliczanie ilości mięsa wprowadzonego, będącego na stanie chłodni i wychodzącego z chłodni, miejsce przechowywania tego mięsa i sposób jego zabezpieczenia (wskazanie oddzielnych pomieszczeń chłodniczych w zakładzie), sposób oznakowania i rozliczania ilości mięsa przekazywanego do obróbki eliminującej *Salmonella*; powiatowy lekarz weterynarii właściwy dla chłodni składowej w drodze decyzji administracyjnej:
- a) zakazuje wprowadzania mięsa drobiowego do obrotu, z wyjątkiem przewiezienia go do zlokalizowanego na terenie Rzeczypospolitej Polskiej zakładu dokonującego przemysłowej obróbki cieplnej lub innej obróbki tego mięsa mającej na celu wyeliminowanie pałeczek *Salmonella*,
 - b) nakazuje informowanie go o zamiarze wysyłki tego mięsa do zakładu przetwórstwa,
 - c) określa warunki składowania tego mięsa;
- 8) powiatowy lekarz weterynarii właściwy dla zakładu dokonującego przemysłowej obróbki cieplnej lub innej obróbki tego mięsa mającej na celu wyeliminowanie pałeczek *Salmonella* weryfikuje, czy ten zakład posiada procedury gwarantujące, że takie mięso zostanie przetworzone w sposób gwarantujący wyeliminowanie pałeczek *Salmonella*, parametry zastosowanej obróbki pod kątem jej skuteczności w wyeliminowaniu pałeczek *Salmonella* oraz zgodność ilości surowca wprowadzonego do zakładu przetwórstwa z ilością surowca poddanego tej obróbce.

3.8. Przed ponownym umieszczeniem drobiu w kurniku powiatowy lekarz weterynarii pobiera próbki w celu stwierdzenia skuteczności wykonanego oczyszczania i odkażania. Pobranie próbek środowiskowych powinno odbyć się nie wcześniej niż 3 dni po zakończonej dezynfekcji, a powierzchnie, z których pobiera się próbki, powinny być suche. Próbki do badań laboratoryjnych stanowią:

- 1) 4 wymazy z podłoża, w szczególności z miejsc popękanych, zagłębień lub połączeń konstrukcyjnych – w laboratorium łączone w 1 próbkę zbiorczą oraz
- 2) 4 wymazy powierzchniowe z kątów narożnych badanego pomieszczenia – w laboratorium łączone w 1 próbkę zbiorczą, oraz

- 3) 4 wymazy powierzchniowe z urządzenia służącego do karmienia – każdy wymaz pobrany z 5 metrów taśmy lub rynienki paszowej lub z 6 wybranych losowo karmideł – w laboratorium łączone w 1 próbkę zbiorczą, oraz
- 4) 4 wymazy powierzchniowe z systemu wentylacyjnego (w tym 2 wymazy z wlotów oraz 2 wymazy z wylotów tego systemu) – w laboratorium łączone w 1 próbkę zbiorczą, oraz
- 5) 4 wymazy powierzchniowe z magazynu jaj (z powierzchni sortownic, stołów) lub z końcowych 5 metrów systemu przeznaczonego do zbierania zniesionych jaj (taśmy) – w laboratorium łączone w 1 próbkę zbiorczą.

Koszty pobrania próbek do badania skuteczności wykonanego oczyszczania i odkażania, dojazdu do gospodarstwa oraz transportu próbek do laboratorium, jak również badania próbek w laboratorium są ponoszone przez hodowcę. Opłata zawiera:

- 1) koszt badania laboratoryjnego w wysokości określonej w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 29 lipca 2022 r. w sprawie stawek opłat za czynności wykonywane przez Inspekcję Weterynaryjną;
- 2) koszt dojazdu związanego z pobraniem próbek i koszty dowozu próbek do laboratorium, według stawek za 1 kilometr przebiegu pojazdu ustalonych zgodnie z przepisami w sprawie warunków ustalania oraz sposobu dokonywania zwrotu kosztów używania do celów służbowych samochodów osobowych, motocykli i motorowerów niebędących własnością pracodawcy;
- 3) koszt użytych wyrobów medycznych stosowanych w medycynie weterynaryjnej.

Ponowne umieszczenie drobiu w kurniku może odbyć się tylko po uzyskaniu ujemnych wyników badań próbek pobranych przez powiatowego lekarza weterynarii w kierunku szczepów *Salmonella* objętych programem.

3.9. W przypadku gospodarstw, w których znajdują się dwa lub więcej niż dwa stada drobiu, powiatowy lekarz weterynarii może zastosować środki, o których mowa w ust. 3.3, również w stosunku do tych stad drobiu w gospodarstwie, które nie są utrzymywane w kurnikach:

- 1) gwarantujących całkowite odizolowanie od pomieszczeń, w których znajduje się zakażony drób;
- 2) w których czynności związane z utrzymywaniem drobiu, w tym karmienie drobiu, odbywają się w sposób uniemożliwiający szerzenie się pałeczek *Salmonella*.

3.10. Powiatowy lekarz weterynarii powiadamia niezwłocznie państwowego powiatowego inspektora sanitarnego właściwego ze względu na miejsce prowadzenia działalności o uzyskaniu dodatniego wyniku badań laboratoryjnych próbek pobranych w stadzie kur niosek gatunku *Gallus gallus* w kierunku serotypu *Salmonella* objętego programem, zgodnie z art. 51 ust. 5 pkt 2 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt.

3.11. Powiatowy lekarz weterynarii przeprowadza również, zgodnie z ust. 2.1 lit. b załącznika do rozporządzenia nr 517/2011, pobieranie próbek w stadach kur niosek gatunku *Gallus gallus* w wieku 22–26 tygodni, utrzymywanych w kurnikach, w których u poprzedniego stada wykryto serotyp *Salmonella* objęty programem.

3.12. Zasady stosowania środków zwalczających drobnoustroje, przeprowadzania szczepień oraz przyznawania odstępstw od obowiązku szczepień są określone w rozporządzeniu Komisji (WE) nr 1177/2006 z dnia 1 sierpnia 2006 r. w sprawie wykonania rozporządzenia (WE) nr 2160/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady w odniesieniu do wymogów dotyczących stosowania szczególnych metod kontroli w ramach krajowych programów zwalczania salmonelli u drobiu (Dz. Urz. UE L 212 z 02.08.2006, str. 3, z późn. zm.), zwanym dalej „rozporządzeniem nr 1177/2006”. Zakaz stosowania środków zwalczających drobnoustroje dotyczy serotypów *Salmonella* objętych programem, z wyjątkiem przypadków określonych w art. 2 ust. 2 wymienionego rozporządzenia.

4. Środki wdrożone w ramach programu

4.1. Środki i prawodawstwo w zakresie wpisu gospodarstw do rejestru

Zgodnie z art. 11 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt powiatowy lekarz weterynarii prowadzi rejestr podmiotów prowadzących działalność nadzorowaną.

4.2. Środki i prawodawstwo w zakresie powiadamiania o chorobie

Środki stosowane w zakresie powiadamiania o chorobie wynikają z art. 42 ust. 1–9 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt.

Zgodnie z art. 51 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt organy Inspekcji Weterynaryjnej prowadzą system zbierania, przechowywania, analizowania, przetwarzania danych i przekazywania danych o chorobach zakaźnych zwierząt, w tym o chorobach objętych programem.

Powiatowy lekarz weterynarii przekazuje sąsiednim powiatowym lekarzom weterynarii oraz wojewódzkiemu lekarzowi weterynarii informację o powzięciu podejrzenia lub potwierdzeniu wystąpienia serotypu *Salmonella* objętego programem po powzięciu podejrzenia lub stwierdzeniu jego wystąpienia w stadzie kur niosek gatunku *Gallus gallus*. Wojewódzki lekarz weterynarii przekazuje następnie tę informację Głównemu Lekarzowi Weterynarii.

Ponadto powiatowy lekarz weterynarii powiadamia państwowego powiatowego inspektora sanitarnego właściwego dla miejsca prowadzenia działalności o wystąpieniu serotypu *Salmonella* objętego programem w stadzie kur niosek gatunku *Gallus gallus*.

4.3. Środki i prawodawstwo w zakresie kontroli choroby

Prawodawstwo w zakresie kontroli choroby:

- 1) rozporządzenie nr 2160/2003;
- 2) ustawa z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt;
- 3) rozporządzenie nr 1177/2006;
- 4) rozporządzenie nr 517/2011.

4.4. Pomoc finansowa z budżetu państwa w ramach realizacji programu

Odszkodowanie i zwrot poniesionych wydatków związanych z wykonywaniem nakazów zawartych w decyzji powiatowego lekarza weterynarii, o której mowa w ust. 3.3, w związku ze zwalczaniem choroby zakaźnej zwierząt są przyznawane zgodnie z art. 49 i art. 57c ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt.

4.5. Środki i prawodawstwo w zakresie bezpieczeństwa biologicznego obowiązujące w gospodarstwach

Prawodawstwo w zakresie bezpieczeństwa biologicznego obowiązujące w gospodarstwach:

- 1) rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 18 września 2003 r. w sprawie szczegółowych warunków weterynaryjnych, jakie muszą spełniać gospodarstwa w przypadku, gdy zwierzęta lub środki spożywcze pochodzenia zwierzęcego pochodzące z tych gospodarstw są wprowadzane na rynek;
- 2) rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 15 lutego 2010 r. w sprawie wymagań i sposobu postępowania przy utrzymywaniu gatunków zwierząt gospodarskich, dla których normy ochrony zostały określone w przepisach Unii Europejskiej;
- 3) rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 31 marca 2022 r. w sprawie zarządzenia środków związanych z wystąpieniem wysoce zjadliwej grypy ptaków.

5. Ogólny opis kosztów i korzyści

Główną korzyścią z realizacji programu dla właścicieli stad kur niosek gatunku *Gallus gallus* oraz podmiotów zajmujących się obrotem drobiu i jajami konsumpcyjnymi będzie możliwość prowadzenia swobodnego handlu oraz wywozu drobiu i jaj konsumpcyjnych do państw trzecich.

Zgodnie z częścią D załącznika II do rozporządzenia nr 2160/2003 jaja nie mogą być przeznaczone do konsumpcji, jeżeli nie pochodzą ze stada kur niosek gatunku *Gallus gallus* objętego programem lub stado objęto ograniczeniami urzędowymi nałożonymi między innymi w związku z realizacją programu.

Zgodnie z rozporządzeniem Komisji (WE) nr 1237/2007 z dnia 23 października 2007 r. zmieniającym rozporządzenie (WE) nr 2160/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady oraz decyzję 2006/696/WE w odniesieniu do wprowadzania na rynek jaj pochodzących ze stad kur niosek zakażonych salmonellą (Dz. Urz. UE L 280 z 24.10.2007, str. 5) restrykcje w stosunku do stad nieobjętych programem lub zakażonych zaczęły obowiązywać od początku 2009 r.

Osiągnięcie celu, czyli ograniczenie liczby zakażonych stad, zwiększy konkurencyjność polskich jaj konsumpcyjnych na rynku Unii Europejskiej, jak również na rynkach państw trzecich. Ponadto należy podkreślić, że salmonelloza jest najczęściej notowaną chorobą odzwierzęcą, a jaja konsumpcyjne są głównym źródłem zachorowań u ludzi. Realizacja programu ograniczy liczbę zakażeń u ludzi, a w związku z tym zredukuje koszty leczenia tej choroby.

5.1. Szacunkowe koszty realizacji programu

Szacunkowe ogólne koszty realizacji programu w 2023 r. wyniosą 807 568,27 zł. Z ogólnej sumy szacowanych kosztów programu strona polska wystąpi z wnioskiem o współfinansowanie ze środków Unii Europejskiej w odniesieniu do 75% kosztów kwalifikowalnych, tj. 568 302,28 zł.

Szacunkowe ogólne koszty realizacji programu w 2024 r. wyniosą 803 993,30 zł. Z ogólnej sumy szacowanych kosztów programu strona polska wystąpi z wnioskiem o współfinansowanie ze środków Unii Europejskiej w odniesieniu do 75% kosztów kwalifikowalnych, tj. 567 569,87 zł.

Szacunkowe ogólne koszty realizacji programu w 2025 r. wyniosą 800 418,34 zł. Z ogólnej sumy szacowanych kosztów programu strona polska wystąpi z wnioskiem o współfinansowanie ze środków Unii Europejskiej w odniesieniu do 75% kosztów kwalifikowalnych, tj. 566 837,87 zł.

Szacunkowe koszty realizacji programu wyrażone w złotych zostały przeliczone na euro według prognozowanego kursu euro zgodnie z „Wytycznymi Ministra Finansów dotyczącymi stosowania jednolitych wskaźników makroekonomicznych będących podstawą oszacowania skutków finansowych projektowanych ustaw” (aktualizacja – październik 2022 r.).

Koszty realizacji programu w 2023 r. zostały dostosowane do wielkości wydatków przewidzianych na zwalczanie chorób zakaźnych zwierząt w ustawie budżetowej na 2023 r. oraz zostaną dostosowane do wielkości wydatków przewidzianych w projekcie ustawy budżetowej na rok 2024 oraz 2025 w ramach limitu wydatków właściwych części budżetowych.

Program jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej na zasadach określonych w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/690 z dnia 28 kwietnia 2021 r. ustanawiającym program na rzecz rynku wewnętrznego, konkurencyjności przedsiębiorstw, w tym małych i średnich przedsiębiorstw, dziedziny roślin, zwierząt, żywności i paszy, oraz statystyk europejskich (Program na rzecz jednolitego rynku) oraz uchylającym rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 99/2013, (UE) nr 1287/2013, (UE) nr 254/2014 i (UE) nr 652/2014.

Finansowanie programu odbywa się ze środków budżetowych określonych w części 83 – w ramach limitów rezerw celowych przeznaczonych na zwalczanie chorób zakaźnych zwierząt oraz na realizację zadań ustawowych Inspekcji Weterynaryjnej oraz ze środków budżetowych określonych w części 85 – budżety wojewodów, dział 010 – rolnictwo i łowiectwo, rozdział 01022 – zwalczanie chorób zakaźnych zwierząt oraz badania monitoringowe pozostałości chemicznych i biologicznych w tkankach zwierząt i produktach pochodzenia zwierzęcego.

6. Założenia programu

6.1. Założenia związane z badaniami laboratoryjnymi

6.1.1. Założenia w zakresie badań laboratoryjnych

Rok: 2023, 2024, 2025

Region	Rodzaj badania	Populacja	Rodzaj próbki	Cel	Liczba planowanych badań w roku		
					2023	2024	2025
Rzeczpospolita Polska	badanie bakteriologiczne w ramach urzędowego pobierania próbek	stada kur niosek	kał / okładziny na obuwie / kurz	wykrycie zakażonego stada	5831	5831	5831
Rzeczpospolita Polska	badanie serologiczne w ramach urzędowego pobierania próbek	stada kur niosek	izolaty <i>Salmonella</i> z kału / okładzin na obuwie / kurzu	określenie serotypu	285	285	285
Rzeczpospolita Polska	badanie w kierunku stwierdzenia skuteczności przeprowadzonego odkażania	stada kur niosek	wymazy czystościowe	potwierdzenie skuteczności przeprowadzonego odkażania	235	230	225
Rzeczpospolita Polska	badanie na obecność środków przeciwdrobnoustrojowych	stada kur niosek	ptaki	wykrycie środków przeciwdrobnoustrojowych	13	13	13

6.1.2. Założenia w zakresie badania laboratoryjnego stad

Rok: 2023, 2024, 2025

Region/rok	Rodzaj stada	Łączna liczba stad	Łączna liczba stad objętych programem	Przewidywana liczba stad do badania przez powiatowego lekarza weterynarii	Przewidywana liczba próbek pobranych przez powiatowego lekarza weterynarii	Serotyp	Przewidywana liczba stad z dodatnim wynikiem badania	Przewidywana liczba stad do likwidacji	Łączna przewidywana liczba sztuk drobiu poddanych ubojowi lub zabitych	Przewidywana ilość jaj do zniszczenia (liczba w sztukach lub masa w tonach)	Przewidywana ilość jaj skierowana do przetworzenia (liczba w sztukach lub masa w tonach)
Rzeczpospolita Polska – 2023	stada kur niosek dorosłe / odchów	2355/524	2355/524	2355	6066	S.Enteritidis S.Typhimurium	47	47	706 128	0	26 790
Rzeczpospolita Polska – 2024		2355/524	2355/524	2355	6061	S.Enteritidis S.Typhimurium	46	46	691 104	0	26 220
Rzeczpospolita Polska – 2025		2355/524	2355/524	2355	6056	S.Enteritidis S.Typhimurium	45	45	676 080	0	25 650

7. Szczegółowa analiza kosztów programu

Rok: 2023¹⁾

Przeznaczenie kosztów	Wyszczególnienie	Szacunkowa liczba badań laboratoryjnych	Szacunkowy koszt jednostkowy (w złotych)	Koszt jednostkowy (w euro)	Suma ogółem (w złotych)	Suma ogółem (w euro)	Finansowanie wspólnotowe
1. Badania laboratoryjne							
Koszt badań laboratoryjnych	Badanie bakteriologiczne w ramach pobierania próbek przez powiatowego lekarza weterynarii	583	93,74	20,16	546 621,26	117 552,96	tak
Koszt badań laboratoryjnych	Badanie w kierunku stwierdzenia skuteczności przeprowadzonego odkażania	235	188,05	40,44	44 190,81	9503,40	tak
Koszt badań laboratoryjnych	Badanie w kierunku określenia serotypu odpowiednich izolatów	285	218,60	47,01	62 300,00	13 397,85	tak
Koszt badań laboratoryjnych	Badanie na obecność środków przeciwdrobnoustrojowych	10	94,07	20,23	940,70	202,30	tak
2. Szczepienia							
Szczepienia	Program nie przewiduje						
3. Koszty zniszczenia lub unieszkodliwienia							
Koszty zniszczenia lub unieszkodliwienia	Nie dotyczy						

4. Oczyszczanie i odkażanie									
Oczyszczanie i odkażanie	Odkazanie jest rutynową czynnością wykonywaną zawsze przed zasiedleniem obiektu, dlatego jego koszty są ponoszone przez hodowcę								
5. Wynagrodzenia (osoby zatrudnione wyłącznie do realizacji programu)									
Wynagrodzenia	Koszt wyceny przez rzeczoznawców I stada i jaj wylęgowych z tego stada, paszy i sprzętu przez rzeczoznawców (godz.)	4	55,37	11,91	221,48	47,63	nie		
6. Towary konsumpcyjne i specjalny sprzęt									
Towary konsumpcyjne i specjalny sprzęt	Nie dotyczy								
7. Inne koszty									
Inne koszty	Badania laboratoryjne inne niż wymienione w pkt 1 (np. badania paszy i wody)	273	39,37	8,47	10 748,01	2311,40	nie		
Inne koszty	Odszkodowania za pasze (tony)	2	1860,00	400,00	3720,00	800,00	nie		
Inne koszty	Odszkodowania za sprzęt, który nie może zostać poddany odkażeniu (szt.)	2760	4,04	0,87	11 150,40	2397,94	nie		
Inne koszty	Unieszkodliwienie odpadów laboratoryjnych (kg)	2999	8,00	1,72	23 992,00	5159,57	nie		
8. Koszt pobierania próbek²⁾									
Koszt pobierania próbek	Koszt pobierania próbek	2855	36,32	7,81	103 683,61	22 297,55	tak		
OGÓLEM					807 568,27	173 670,60			
OGÓLEM (koszty kwalifikowalne)					757 736,38	162 954,06			

Rok: 2024¹⁾

Przeznaczenie kosztów	Wyszczególnienie	Szacunkowa liczba badań laboratoryjnych	Szacunkowy koszt jednostkowy (w złotych)	Koszt jednostkowy (w euro)	Suma ogółem (w złotych)	Suma ogółem (w euro)	Finansowanie wspólnotowe
1. Badania laboratoryjne							
Koszt badań laboratoryjnych	Badanie bakteriologiczne w ramach pobierania próbek przez powiatowego lekarza weterynarii	5831	93,74	20,16	546 621,26	117 552,96	tak
Koszt badań laboratoryjnych	Badanie w kierunku stwierdzenia skuteczności przeprowadzonego odkażania	230	188,05	40,44	43 250,58	9301,20	tak
Koszt badań laboratoryjnych	Badanie w kierunku określenia serotypu odpowiednich izolatów	285	218,60	47,01	62 300,00	13 397,85	tak
Koszt badań laboratoryjnych	Badanie na obecność środków przeciwdrobnoustrojowych	10	94,07	20,23	940,70	202,30	tak
2. Szczepienia							
Szczepienia	Program nie przewiduje						
3. Koszty zniszczenia lub unieszkodliwienia							
Koszty zniszczenia lub unieszkodliwienia	Nie dotyczy						
4. Oczyszczanie i odkażanie							
Oczyszczanie i odkażanie	Odkażanie jest rutynową czynnością wykonywaną zawsze przed zasiedleniem obiektu, dlatego jego koszty są ponoszone przez hodowcę						

5. Wynagrodzenia (osoby zatrudnione wyłącznie do realizacji programu)							
Wynagrodzenia	Koszt wyceny przez rzeczoznawców 1 stada i jaj wylęgowych z tego stada, paszy i sprzętu przez rzeczoznawców (godz.)	4	55,37	11,91	221,48	47,63	nie
6. Towary konsumpcyjne i specjalny sprzęt							
Towary konsumpcyjne i specjalny sprzęt	Nie dotyczy						
7. Inne koszty							
Inne koszty	Badania laboratoryjne inne niż wymienione w pkt 1 (np. badania paszy i wody)	207	39,37	8,47	8149,59	1752,60	nie
Inne koszty	Odszkodowania za pasze (tony)	2	1860,00	400,00	3720,00	800,00	nie
Inne koszty	Odszkodowania za sprzęt, który nie może zostać poddany odkażeniu (szt.)	2760	4,04	0,87	11 150,40	2397,94	nie
Inne koszty	Unieszkodliwienie odpadów laboratoryjnych (kg)	2999	8,00	1,72	23 992,00	5159,57	nie
8. Koszt pobierania próbek²⁾							
Koszt pobierania próbek	Koszt pobierania próbek	2854	36,32	7,81	103 647,29	22 289,74	tak
OGÓLEM					803 993,30	172 901,79	
OGÓLEM (koszty kwalifikowalne)					756 759,83	162 744,05	

Rok: 2025¹⁾

Przeznaczenie kosztów	Wyszczególnienie	Szacunkowa liczba badań laboratoryjnych	Szacunkowy koszt jednostkowy (w złotych)	Koszt jednostkowy (w euro)	Suma ogółem (w złotych)	Suma ogółem (w euro)	Finansowanie wspólnotowe
1. Badania laboratoryjne							
Koszt badań laboratoryjnych	Badanie bakteriologiczne w ramach pobierania próbek przez powiatowego lekarza weterynarii	5831	93,74	20,16	546 621,26	117 552,96	tak
Koszt badań laboratoryjnych	Badanie w kierunku stwierdzenia skuteczności przeprowadzonego odkażania	225	188,05	40,44	42 310,35	9099,00	tak
Koszt badań laboratoryjnych	Badanie w kierunku określenia serotypu odpowiednich izolatów	285	218,60	47,01	62 300,00	13 397,85	tak
Koszt badań laboratoryjnych	Badanie na obecność środków przeciwdrobnoustrojowych	10	94,07	20,23	940,70	202,30	tak
2. Szczepienia							
Szczepienia	Program nie przewiduje						
3. Koszty zniszczenia lub unieszkodliwienia							
Koszty zniszczenia lub unieszkodliwienia	Nie dotyczy						
4. Oczyszczanie i odkażanie							
Oczyszczanie i odkażanie	Odkażanie jest rutynową czynnością wykonywaną zawsze przed zasiedleniem obiektu, dlatego jego koszty są ponoszone przez hodowcę						
5. Wynagrodzenia (osoby zatrudnione wyłącznie do realizacji programu)							
Wynagrodzenia	Koszt wyceny paszy i sprzętu przez rzeczoznawców (godz.)	4	55,37	11,91	221,48	47,63	nie

6. Towary konsumpcyjne i specjalny sprzęt									
Towary konsumpcyjne i specjalny sprzęt		Nie dotyczy							
7. Inne koszty									
Inne koszty	Badania laboratoryjne inne niż wymienione w pkt 1 (np. badania paszy i wody)	141	39,37	8,47	5551,17	1193,80	nie		
Inne koszty	Odszkodowania za pasze (tony)	2	1860,00	400,00	3720,00	800,00	nie		
Inne koszty	Odszkodowania za sprzęt, który nie może zostać poddany odkażeniu (szt.)	2760	4,04	0,87	11 150,40	2397,94	nie		
Inne koszty	Unieszkodliwienie odpadów laboratoryjnych (kg)	2999	8,00	1,72	23 992,00	5159,57	nie		
8. Koszt pobierania próbek²⁾									
Koszt pobierania próbek	Koszt pobierania próbek	2853	36,32	7,81	103 610,97	22 281,93	tak		
OGÓLEM (koszty kwalifikowalne)					800 418,34	172 132,98			
					755 783,29	162 534,04			

Objaśnienia:

¹⁾ Analiza obejmuje szacunki kosztów ponoszonych w ramach programu. Wszystkie wartości są podane bez VAT. Koszt programu obliczono według kursu euro 4,65 zgodnie z wytycznymi dotyczącymi stosowania jednolitych wskaźników makroekonomicznych będących podstawą oszacowania skutków finansowych projektowanych ustaw (aktualizacja – październik 2022 r.).

Są to szacunkowe koszty realizacji programu, które zostaną dostosowane do wielkości wydatków przewidzianych na zwalczanie chorób zakaźnych zwierząt w ustawie budżetowej w ramach limitu wydatków określonych w części 83 – rezerwy celowe oraz w części 85 – budżety wojewodów.

Finansowanie programu odbywa się ze środków budżetowych określonych w części 83 – w ramach limitów rezerw celowych przeznaczonych na zwalczanie chorób zakaźnych zwierząt oraz na realizację zadań ustawowych Inspekcji Weterynaryjnej oraz ze środków budżetowych określonych w części 85 – budżety wojewodów, dział 010 – rolnictwo i łowiectwo, rozdział 01022 – zwalczanie chorób zakaźnych zwierząt oraz badania monitoringowe pozostałości chemicznych i biologicznych w tkankach zwierząt i produktach pochodzenia zwierzęcego.

²⁾ Szacunkowe koszty jednostkowe wyliczone na podstawie Single Market Programme (SMP Food) Invitation to submit a proposal SMP-FOOD-2022-VETPROGR-LS z dnia 10 maja 2022 r.